ՀԱՇՎԵՏՈՒ ԹՈՂԱՐԿՈՂԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎՏԵՎՈՒԹՅՈՒՆ

«ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ» ԲԱՑ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ, «ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ» ԲԲԸ

ՀՀ, ք. Երևան, Չարենցի 12, թիվ 53, 1-5, հեռ. (+374 10) 59 22 59, էլ. փոստ unibank@unibank.am

Էական փաստերը և տեղեկությունները ներառող հաշվետվություն թիվ 3, 15 մայիս 2017

Արժեթղթերի դասը՝ սովորական բաժնետոմս

Արժեթղթերի քանակը՝ հատ

Արժեթղթերի անվանական արժեքը (արժույթը)՝ 100 ՀՀ դրամ

Ստորագրող անձինք՝

Գոհար Գրիգորյան	Վարչության անդամ, Ֆինանսական տնօրեն - Գլխավոր հաշվապահ	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ) 15.05.2017թ
Օվսաննա Առաքելյան	Վարչության նախագահի տեղակալ, Իրավական սպասարկման և ժամկետանց պարտավորությունների հետբերման տնօրեն	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ) 15.05.2017թ
Դավիթ Պետրոսյան	Վարչության անդամ, Կորպորատիվ բիզնեսի զարգացման և վաճառքների տնօրեն	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ) 15.05.2017թ.
Մեսրոպ Հակոբյան	Վարչության նախագահի տեղակալ, Օպերացիոն սպասարկման և տեղեկատվական համակարգերի գծով տնօրեն	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ) 15.05.2017թ
Գուրգեն Ղուկասյան	Վարչության անդամ, Մանրածախ բիզնեսի զարգացման և վաճառքների տնօրեն	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ) 15.05.2017թ
Տիգրան Բաղանյան	Վարչության անդամի ժ/պ, Ռիսկերի կառավարման տնօրեն	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ) 15.05.2017
Վարդան Աթայան	Վարչության նախագահ - Գործադիր տնօրեն	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ) 15.05.201

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Յունիբանկ ԲԲԸ 2016թ. գործունեության վերաբերյալ

2016 թվականը ռազմավարական տարի էր ՀՀ բանկային համակարգի հետագա զարգացման համար, և չնայած տնտեսական ակտիվության տեմպերի որոշակի դանդաղեցմանը և վարկավորման ծավալների կրճատմանը, Յունիբանկին հաջողվեց դիմակայել մարտահրավերներին և ընդհանուր առմամբ կատարել իր առջև դրված խնդիրները:

Առանձնահատուկ ուշադրություն է հատկացվել վարկային պորտֆելի որակի բարձրացմանը, բանկային ռիսկերի կառավարման համակարգի բարելավմանը, խնդրահարույց վարկերի հետբերմանը, ինչպես նաև գործընթացների արդյունավետության բարձրացման արդյունքում՝ վարչական ծախսերի կրճատմանը:

Ֆինանսական ցուցանիշներ, բիզնես պլանի կատարողականներ

2016թ. ընթացքում իրականացված միջոցառումների շնորհիվ Բանկն ապահովել է հետևյալ ցուցանիշները (համաձայն ՖՀՄՍ-ի).

- **ԱԿՏԻՎՆԵՐ՝** 185.4 մլրդ ՀՀ դրամ, 10-րդ տեղը բանկային համակարգում: Տարեսկզբի համեմատ ցուցանիշը աճել է 17.2%-ով
- **ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ՝** 150.5 մլրդ ՀՀ դրամ, 10-րդ տեղը բանկային համակարգում: Պարտավորությունների աճը կազմել է 11.2%
- **ԿԱՊԻՏԱԼ՝** 34.8 մլրդ ՀՀ դրամ, 8-րդ տեղը բանկային համակարգում: Նախորդ տարվա համեմատ ցուցանիշը աճել է 53.4%-ով
- Լրացուցիչ պահուստավորման հետևանքով Բանկը տարին ամփոփեց բացասական արդյունքով՝ (443.2) մլն ՀՀ դրամ գումարի չափով
- **ՎԱՐԿԱՅԻՆ ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐ՝** 118.6 մլրդ ՀՀ դրամ, 10-րդ տեղը բանկային համակարգում: Վարկային պորտֆելը տարեսկզբի համեմատ աճել է 7.7%-ով:
  Առ 31.12.2016թ. Բանկի վարկային ներդրումները կազմել են ընդհանուր ակտիվների 64%-ը: Դրամային վարկային պորտֆելը կազմել է ընդհանուր վարկային պորտֆելի 41%-ը: Վարկավորման միջին տոկոսադրույքը 31.12.2016թ. դրությամբ կազմել է 15.52 %:
- **ԱՎԱՆԴՆԵՐ՝** 114.8 մլրդ դրամ, որից 81%-ը՝ 93.3 մլրդ դրամը բաժին է ընկել ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդներին, 5-րդ տեղը ՀՀ բանկային համակարգում
- **ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՓՈԽԱՆՑՈՒՄՆԵՐԻ** ծավալը կազմել է 121 մլն ԱՄՆ դոլար: Մեկ փոխանցման միջին մեծությունը՝ 491 ԱՄՆ դոլար:
- **ԿՈՄԻՍԻՈՆ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐԸ** կազմել են 1 մլրդ ՀՀ դրամ

2016թ-ին Բանկն իրականացրել է անվանական սովորական բաժնետոմսերի երեք թողարկում և ամբողջությամբ տեղաբաշխել ներկայացված ծավալը (մոտ 11,3 մլրդ ՀՀ դրամ) և ցուցակել այն Nasdaq OMX ֆոնդային բորսայում: Այդպիսով, Յունիբանկը զգալի համալրել է ընդհանուր կապիտալը և սահմանված ժամկետում ապահովել ՀՀ կենտրոնական բանկի՝ նորմատիվային կապիտալի չափի վերաբերյալ պահանջը:

«Յունիբանկի» կապիտալի աճով պայմանավորված՝ Moody's Investors Service միջազգային գործակալությունը 2016թ. օգոստոսին բարելավել էր «Յունիբանկի» վարկանիշի կանխատեսումը՝ դարձնելով այն «պոզիտիվ», իսկ 2017թ-ի մարտին բարձրացրել է՝ սահմանելով այն B2, կանխատեսումը՝ կայուն:

2016թ-ին Բանկի Խորհուրդը որոշում ընդունեց սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերին, որոնք 28.11.2016թ. դրությամբ ընդգրկված են եղել Բանկի բաժնետերերի ռեեստրում, 2016թ. հունվար-սեպտեմբեր ժամանակահատվածի համար վճարել միջանկյալ շահութաբաժիններ՝ սովորական անվանական բաժնետոմսերի տեսքով՝ 12.9% տարեկան եկամտաբերությանը համարժեք հաշվարկով:

Մանրածախ վարկավորում

2016թ-ին Բանկը շարունակել է իր ռազմավարական ուղղության՝ մանրածախ բիզնեսի դինամիկ զարգացումը, ամրապնդելով իր դիրքերը առաջատարների շարքում: Վարկային պորտֆելում մանրածախ վարկերի ծավալը կազմել է 51.6% կամ 58.5 մլրդ ՀՀ դրամ:

Մանրածախ բիզնեսի գծով շահույթը նախորդ տարվա ցուցանիշի համեմատ ավելացել է երկու անգամ: Ձեռքբերված բարձր արդյունքներն ապահովվել են հետևյալ միջոցառումների իրականացման շնորհիվ, մասնավորապես՝

- ամբողջովին անցում է կատարվել «Պրոտոբեյզ Լաբարատորիզ» ընկերության կողմից մշակված նոր Proto CRM համակարգին. հաշվետու տարում համակարգի միջոցով մշակվել է 275.000 վարկային հայտ, աճը 2015թ. համեմատ կազմել է 21%,
- ապառիկ վարկավորման շրջանակներում Բանկը համագործակցել է ավելի քան 250 ընկերությունների հետ, ծառայություններ մատուցելով ավելի քան 500 վաճառքի սրահներում,
- ընդլայնվել է պրոմո-կետերի ցանցը: 53 պրոմո կետերի միջոցով տրամադրված վարկերի քանակը կազմել է ավելի քան 50 000, ծավալը՝ 10.2 մլրդ դրամ,
- ոսկու գրավով վարկեր տրամադրող մասնաճյուղերի քանակն ավելացվել է 7-ով՝ կազմելով 14:

Բանկն ակտիվ մասնակցություն է ունեցել հիփոթեքային վարկերի վերաֆինանսավորման ծրագրերում: Տարեվերջի դրությամբ հիփոթեքային վարկերի պորտֆելը կազմել է 11.7 մլրդ դրամ (1.200 հատ), որից 1 մլրդ դրամի թվով 102 վարկ տրամադրվել է <Ազգային Հիփոթեքային Ընկերության>, իսկ մոտ 720 մլն դրամի թվով 81 վարկ՝ <Բնակարան երիտասարդներին> ծրագրի շրջանակներում:

Տարվա ընթացքում սպառողական վարկերի օնլայն հայտերի քանակը կազմել է 9.200՝ 3.4 մլրդ դրամ ընդհանուր գումարի, որից հաստատվել է 890 մլն դրամ գումարի 3.100 վարկ:

Յունիբանկի ակտիվ քարտերի քանակը տարեվերջին կազմել է 133.000: Սպասարկման կետերում շրջանառության ծավալը գերազանցել է 2.8 մլրդ դրամը:

2016թ. մանրածախ վարկային պորտֆելի միջին կշռված տոկոսադրույքը կազմել է 17.8%, տոկոսային եկամուտը՝ 13.7 մլրդ ՀՀ դրամ (Բանկի տոկոսային եկամուտների 64 %-ը):

Ձեռնարկատիրական վարկավորում

Բանկը շարունակել է ակտիվ աջակցություն ցուցաբերել ՓՄՁ-ներին և անհատ ձեռնարկատերերին՝ ձգտելով մեծացնել տնտեսության իրական հատվածի վարկավորման ծավալները:

Վարկային պորտֆելում ՓՄՁ վարկերի ծավալը կազմել է 25.7%, կորպորատիվ վարկերինը՝ 22.7%: Բիզնես վարկավորման պորտֆելի միջին կշռված տոկոսադրույքը կազմել է 13.1%, տոկոսային եկամուտը՝ 6.2 մլրդ ՀՀ դրամ (ընդհանուր տոկոսային եկամուտների 29%-ը):

Բանկը նաև աշխատանքներ է իրականացրել ՓՄՁ վարկավորման գործընթացի ավտոմատացման, նիշային հաճախորդների և փոքր բիզնեսի սքորինգային մոդելներին հարմարեցված նոր գործիքների ներդրման ուղղությամբ:

Տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ

Բիզնեսի ծավալների ընդլայնմանը զուգահեռ Յունիբանկը մշտապես ակտիվ ներդրումներ է կատարել տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ոլորտում: 2016թ-ին Բանկն ավարտեց տվյալների մշակման շարժական ժամանակակից կենտրոնի ստեղծման աշխատանքները: Այն նախատեսված է տեղեկատվական ռեսուրսների լիարժեք պահպանման ու անխափան աշխատանքի ապահովման համար:

2016թ-ին վերահաստատվեց Բանկի տեղեկատվական անվտանգության ոլորտի միջազգային ստանդարտների համապատասխանության հավաստագիրը, ինչպես նաև Բանկին շնորհվեցին նոր միջազգային հավաստագրեր:

Սպասարկման ցանց, հաճախորդային բազա

2016թ. Յունիբանկը շեշտակի ընդլայնել է իր սպասարկման ցանցը. հատուկ ֆիզիկական անձանց հարմարավետ սպասարկման համար բացվել է «Պարույր Սևակ» նոր մասնաճյուղը և 15 պրոմո կետեր: 2016թ-ի վերջին Յունիբանկի սպասարկման ցանցը ներառել է 46 մասնաճյուղ, 53 պրոմո կետ, 114 բանկոմատ, 200 վճարային տերմինալներ:

Եթե տարեսկզբին Բանկում սպասարկում էր 282 000 հաճախորդ, ապա տարեվերջին՝ արդեն 325 000 հաճախորդ:

Կորպորատիվ կառավարում

Միջազգային կորպորատիվ կառավարման լավագույն սկզբունքները ներդնելու և կորպորատիվ կառավարումն առավել արդյունավետ դարձնելու նպատակով, Բանկում շարունակել են ակտիվ գործել Խորհրդին և Վարչությանը կից հանձնաժողովները:

Խորհրդին կից հանձնաժողովներն են՝

- Աուդիտի և ռիսկերի կառավարման հանձնաժողով՝ տարվա ընթացքում գումարվել է 5 նիստ
- Ներդրումային հանձնաժողով՝ գումարվել է 5 նիստ
- Պարգևատրումների հանձնաժողով՝ գումարվել է 4 նիստ

Վարչությանը կից հանձնաժողովներն են՝

- Ակտիվների և պասիվների կառավարման և Սակագնային հանձնաժողով՝ տարվա ընթացքում գումարվել է 48 նիստ
- Անձնակազմի գնահատման հանձնաժողով՝ 22 նիստ
- Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների և տեղեկատվական անվտանգության հանձնաժողով՝ 7 նիստ
- Գույքագրման, գնումների և օտարման հանձնաժողով՝ 11 նիստ:

Բանկում գործող մշտական հանձնաժողովներից են նաև Պահուստների կառավարման հանձնաժողովը և Վարկային կոմիտեն, որոնք տարվա ընթացքում գումարել են համապատասխանաբար 52 և 54 նիստ:

Ներդրողների հետ համագործակցություն

2016թ-ին Բանկը զարգացրել է համագործակցությունը միջազգային կառույցների հետ. շարունակվել են աշխատանքները Միջազգային ֆինանսական կորպորացիայի, Առևտրի և զարգացման Սնծովյան բանկի, Գյուղատնտեսական զարգացման միջազգային հիմնադրամի, ՓՄՁ զարգացման հիմնադրամի, ինչպես նաև KfW գերմանական բանկի հետ: Առավել ակտիվացել է համագործակցությունը Եվրոպական ներդրումային բանկի հետ: Վերջինիս արդյունքում Բանկը հնարավորություն ունեցավ ընդլայնել բիզնես վարկավորման ծրագիրը՝ ապահովելով ֆինանսական ռեսուրսների հասանելիությունը ձեռնարկատերերի ավելի լայն շրջանակի համար:

Լրացուցիչ վարկային ռեսուրսների ներգրավման նպատակով Բանկը շարունակում է աշխատանքներ տանել միջազգային առաջատար ֆինանսական կազմակերպությունների հետ:

Հաշվի առնելով պարտատոմսերի՝ որպես երկարաժամկետ ներդրումային գործիքի նկատմամբ ներդրողների զգալի հետաքրքրությունը, Յունիբանկը թողարկեց և հաջողությամբ տեղաբաշխեց 5 մլն ՄԱՆ դոլար ծավալի 8% տարեկան եկամտաբերությամբ դոլարային անվանական արժեկտրոնային պարտատոմսեր՝ 24 ամիս մարման ժամկետով, կուպոնների եռամսյակային վճարմամբ: Պարտատոմսերը ցուցակվել են Nasdaq OMX ֆոնդային բորսայում:

Վճարային համակարգերին նվիրված 2016թ. դեկտեմբերին Աթենքում կայացած «Ապագայի բանկ 2016» միջազգային համաժողովում Յունիբանկը ճանաչվեց «Տարվա գործընկեր»:

Տարվա ընթացքում Բանկն ակտիվ մասնակցություն է ունեցել մի շարք ներդրումային կոնֆերանսներին և սեմինարներին, մասնավորապես՝ պարտատոմսերի շուկային նվիրված Լոնդոնում կայացած համաժողովին՝:

Կադրային քաղաքականություն

Բանկի կադրային քաղաքականությունն ուղղված եղել բարձր որակավորում ունեցող կադրային պոտենցիալի ձևավորմանը: Հատուկ ուշադրություն է դարձվում պրոֆեսիոնալ մակարդակի աճին և օպտիմալ վարչակազմակերպչական կառուցվածքի ձևավորմանը: 2016թ-ին կատարելագործվել է մոտիվացիոն համակարգը, կազմակերպվել են ուսուցողական սեմինարներ: Տարեվերջի դրությամբ Բանկի անձնակազմի թվաքանակը կազմել է 767:

Գովազդային քաղաքականություն և հասարակայնության հետ կապեր

Հասարակայնության հետ կապերի և Գովազդի ծառայությունների աշխատանքը հիմնականում միտված է եղել Բանկի գործունեության, ծառայությունների մասին իրազեկմանը և բնակչության ֆինանսական գրագիտության բարձրացմանը: Հաշվետու տարում Բանկը մամուլում հրապարակել է ավելի քան 150 նյութ, եթեր հեռարձակել «Ժողովրդական բանկ» հեռուստածրագիրը: Բանկերի պրեսս-ռեյթինգի համաձայն՝ 2016թ-ին Յունիբանկի ինդեքսը նախորդ տարվա համեմատ աճել է 2.7 անգամ, ինչի շնորհիվ Բանկը պահպանել է իր տեղն առաջատարների թվում:

Բանկի գործունեության համապատասխանությունը

Հաշվետու տարվա ընթացքում ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից արձանագրվել են թվով 5 թերացումներ/խախտումներ (տուգանքի չափը՝ 1.000.000 ՀՀ դրամ): Բացահայտված խախտումները եղել են տեխնիկական բնույթի և սեղմ ժամկետներում վերացվել են:

Բանկի ռազմավարական ուղենիշերը

Համաձայն Բանկի 2017-2020թթ. զարգացման ռազմավարական ծրագրի, նախատեսվում է՝

- բիզնեսի ծավալների և եկամտաբեր ուղղությունների մասնաբաժնի ավելացում,

- տեխնոլոգիական բազայի կատարելագործում,

- բանկային համակարգում Յունիբանկի դիրքերի բարելավում,

- մրցակցային գործիքակազմի ներդրում և կատարելագործում:

Որդեգրած ռազմավարության շրջանակներում Բանկն իր առջև նպատակ է դրել 2020 թ-ին հասնելու հետևյալ արդյունքներին՝

- 5 մլրդ ՀՀ դրամի շահույթի ապահովում,
- բանկային համակարգում մասնաբաժնի ավելացում, մասնավորապես՝ մանրածախ բիզնեսի գծով՝ մինչև 13%, ապառիկ վարկավորման գծով՝ մինչև 40%, կորպորատիվ վարկավորման գծով՝ մինչև 10%
- պլաստիկ քարտերի քանակի ավելացում՝ տարեկան 65.000 հատից 100.000 հատ:

Առաջադրված նպատակների հաջող իրականացման համար Բանկը նախաձեռնել է միջոցառումներ արդյունավետ վարչական կառուցվածքի, ռիսկերի կառավարման համակարգի, անդերրայթինգի, մեթոդոլոգիայի կատարելագործման, համապատասխանության գործառույթի ներդրման ուղղությամբ:

Խորապես շնորհակալ ենք Բանկի բաժնետերերին, հաճախորդներին և գործընկերներին ցուցաբերած վստահության և աջակցության համար: Հավաստիացնում ենք, որ Բանկի ղեկավարության կողմից

գործադրվելու են առավելագույն ջանքեր՝ Բանկի ներդրումային գրավչությունը բարձրացնելու, բարձր մրցակցային դաշտում առաջատար դիրքեր գրավելու ուղղությամբ:

<Յունիբանկ> ԲԲԸ Վարչություն

Ֆինանսական հաշվետվություններ և
Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

«ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ» ԲԱՑ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

31 դեկտեմբերի 2016թ.

Բովանդակություն

	էջ
Անկախ աուդիտորի եզրակացություն	1
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն	5
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	6
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	7
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	8
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	9

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

Գրանթ Թորնթոն ՓԲԸ
ՀՀ, ք. Երեւան 0012
Վաղարշյան 8/1

Հ. + 374 10 260 964
Ֆ.+ 374 10 260 961

Grant Thornton CJSC
8/1 Vagharshyan str.
0012 Yerevan, Armenia

T + 374 10 260 964
F + 374 10 260 961

www.grantthornton.am

«ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ» ԲԱՑ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ բաժնետերերին.

Կարծիք

Մեր կողմից իրականացվել է «ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ» ԲԱՑ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ՝ (այսուհետ՝ «Բանկ») ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտ, ընդ որում այդ հաշվետվությունները ներառում են 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը:

Մեր կարծիքով կից ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են Բանկի՝ 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների ու դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ):

Կարծիքի հիմքեր

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է մեր եզրակացության՝ *«Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար»* բաժնում: Մենք անկախ ենք Բանկից՝ համաձայն Հաշվապահների միջազգային դաշնության պրոֆեսիոնալ հաշվապահների վարքագրքի (ՀՄԴ-ի Վարքագիրք) և Հայաստանի Հանրապետությունում կիրառելի՝ ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ վարքագծի պահանջների, և մենք կատարել ենք վարքագծի նկատմամբ մեր մյուս պարտականությունները՝ այդ պահանջների համաձայն: Մենք համոզված ենք, որ

ձեռք ենք բերել բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Առանցքային աուդիտորական հարցեր

Մենք որոշել ենք, որ առկա չեն առանցքային աուդիտորական հարցեր, որոնք կցանկանայինք ներակայացնել մեր հաշվետվությունում:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Բանկի ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ-ներին համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար: Այդ նպատակով ղեկավարությունը սահմանում է անհրաժեշտ վերահսկողության համակարգ, որը թույլ է տալիս պատրաստել ֆինանսական հաշվետվություններ, որոնք ազատ են խարդախության կամ սխալի արդյունքում էական խեղաթյուրումից:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս, ղեկավարությունը պատասխանատու է Բանկի՝ անընդհատ գործելու հնարավորությունը գնահատելու, անընդհատ գործելուն առնչվող հարցերը բացահայտելու (եթե կիրառելի է), ինչպես նաև գործունեության անընդհատության ենթադրության վրա հիմնված հաշվառում վարելու համար, քանի դեռ ղեկավարությունը չի նախատեսում լուծարել Բանկը կամ դադարեցնել դրա գործունեությունը կամ չունի իրատեսական այլընտրանք, բացի նշվածները:

Կառավարման օղակներում ներգրավված անձիք պատասխանատու են Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման գործընթացը վերահսկելու համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ երաշխիքներ՝ խարդախությունների կամ սխալների հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրումներից զերծ լինելու վերաբերյալ, ինչպես նաև ներկայացնել աուդիտորի եզրակացություն, որը կներառի մեր կարծիքը: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր աստիճանի հավաստիացում է, սակայն այն երաշխիք չի հանդիսանում, որ ԱՄՍ համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումներ, երբ այդպիսիք կան: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի հետևանքով և համարվում են էական, եթե ակնկալվում է, որ դրանք առանձին-առանձին կամ միասին վերցված կարող են ազդել այս ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների՝ դրանց հիման վրա կայացրած տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ների համապատասխան իրականացվող աուդիտի շրջանակներում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում ենք մասնագիտական կասկածամտություն ամբողջ աուդիտի ընթացքում: Բացի այդ, մենք.

- Բացահայտում և գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվություններում խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք այդ ռիսկերին ուղղված աուդիտորական ընթացակարգեր, և ձեռք ենք բերում բավականաչափ ու համապատասխան

աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար: Խարդախության արդյունք հանդիսացող էական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկն ավելի մեծ է, քան սխալի հետևանքով առաջացած խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, փաստաթղթերի կեղծում, միտումնավոր բացթողումներ, կեղծ հայտարարությունների տրամադրում կամ ներքին վերահսկողության համակարգի չարաշահում:

- Պատկերացում ենք կազմում աուդիտին առնչվող ներքին վերահսկողության վերաբերյալ, որպեսզի մշակենք համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր, բայց ոչ Բանկի ներքին վերահսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:

- Գնահատում ենք կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության պատշաճությունը, ինչպես նաև ղեկավարության կատարած հաշվապահական գնահատումների և համապատասխան բացահայտումների ողջամտությունը:

- Եզրահանգումներ ենք կատարում ղեկավարության կողմից անընդհատության սկզբունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների հիման վրա հետևություն ենք անում, թե արդյոք առկա է իրադարձությունների կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է էական կասկած առաջացնել Բանկի անընդհատ գործելու հնարավորության վերաբերյալ: Եթե մենք գալիս ենք եզրահանգման, որ գոյություն ունի էական անորոշություն, մենք պետք է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրենք ֆինանսական հաշվետվություններում համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե նման բացահայտումները պատշաճ կերպով ներկայացված չեն, մենք պետք է ձևափոխենք կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա իրադարձությունները կամ հանգամանքները կարող են հանգեցնել նրան, որ Բանկի կորցնի իր անընդհատ գործելու կարողությունը:

- Գնահատում ենք ընդհանուր առմամբ ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները և արդյոք ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացնում են դրանց հիմքում ընկած գործարքներն ու իրադարձությունները այն ձևով, որն ապահովում է ճշմարիտ ներկայացումը:

Այլ հարցերի հետ մեկտեղ, մենք հաղորդակցում ենք կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց հետ աուդիտի պլանավորված շրջանակների և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված էական թերացումների վերաբերյալ, որոնք ներառում են աուդիտի ընթացքում մեր կողմից բացահայտված ներքին վերահսկողության կարևոր թերությունները:

Բացի այդ, մենք կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց տրամադրում ենք հայտարարություն, ըստ որի մենք պահպանել ենք անկախությանը վերաբերող համապատասխան վարքագծի պահանջները, և որում հաղորդում ենք մեր բոլոր կապակցվածությունները և այլ հարցեր, որոնք կարող են խելամտորեն ազդեցություն

ունենալ մեր անկախության վրա և, որտեղ կիրառելի է, համապատասխան պաշտպանվածությունը նման ազդեցությունից:

Այս աուդիտորական եզրակացության ձևավորմանը հանգեցրած աուդիտորական առաջադրանքի պատասխանատուն Արմեն Հովհաննիսյանն է:

Գագիկ Գյուլբուդաղյան
Տնօրեն

Արմեն Հովհաննիսյան
Առաջադրանքի պատասխանատու

26 ապրիլի, 2017թ.

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ	Ծանոթ.	2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	6	**21,329,971**	19,714,397
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	6	**(12,968,927)**	(13,431,362)
Զուտ տոկոսային եկամուտներ		**8,361,044**	6,283,035
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	7	**1,036,568**	1,334,902
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	7	**(289,585)**	(257,701)
Զուտ կոմիսիոն և այլ եկամուտներ		**746,983**	1,077,201
Զուտ առևտրային եկամուտ	8	**270,717**	677,989
Այլ եկամուտներ	9	**1,452,759**	1,383,757
Արժեզրկման ծախս	10	**(4,436,968)**	(2,398,395)
Անձնակազմի գծով ծախսեր	11	**(3,128,249)**	(3,070,810)
Հիմնական միջոցների մաշվածություն	20	**(450,013)**	(412,952)
Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա	21	**(84,359)**	(80,796)
Այլ ծախսեր	12	**(3,150,583)**	(2,912,720)
Շահույթ/(վնաս) մինչև հարկում		**(418,669)**	546,309
Շահութահարկի գծով ծախս	13	**(24,549)**	(187,828)
Տարվա շահույթ/(վնաս)		**(443,218)**	358,481
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք			
Հոդվածներ, որոնք հետագայում չեն վերադասակարգվում շահույթում կամ վնասում			
Հիմնական միջոցների վերագնահատում		**1,096,106**	45,782
Չվերադասակարգվող հոդվածներին վերաբերող շահութահարկ		**(219,221)**	(9,157)
		876,885	36,625
Հոդվածներ, որոնք հետագայում վերադասակարգվելու են շահույթում կամ վնասում			
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ օգուտ/(վնաս)		**664,809**	(468,167)
Վերադասակարգվող հոդվածներին վերաբերող շահութահարկ		**(132,962)**	93,633
		531,847	(374,534)
Տարվա այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք հարկերից հետո		**1,408,732**	(337,909)
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք		**965,514**	20,572
Մեկ բաժնետոմսին ընկնող շահույթ/(վնաս)	14	**(0.00348)**	0.00157

9-ից 66 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ	Ծանոթ.	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	15	33,547,636	26,012,823
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	16	3,268,547	1,245,854
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	17	99,004	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	18	118,627,063	110,181,548
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	19	14,399,954	4,411,861
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	28	-	4,136,760
Հիմնական միջոցներ	20	7,651,713	5,165,342
Ոչ նյութական ակտիվներ	21	1,380,101	1,314,048
Կանխավճար շահութահարկի գծով		81,010	284,081
Այլ ակտիվներ	22	6,341,061	5,387,543
Ընդամենը՝ ակտիվներ		185,396,089	158,139,860
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Պարտավորություններ			
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	23	5,042,688	22,255,512
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	24	128,012,569	103,611,025
Փոխառություններ	25	13,260,387	8,071,190
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	26	2,652,531	-
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	13	957,978	731,041
Այլ պարտավորություններ	26	626,893	762,000
Ընդամենը՝ պարտավորություններ		150,553,046	135,430,768
Սեփական կապիտալ			
Բաժնետիրական կապիտալ	29	19,093,378	14,167,947
Էմիսիոն եկամուտ		7,790,481	1,387,422
Գլխավոր պահուստ		426,482	421,851
Այլ պահուստներ		916,048	(492,684)
Չբաշխված շահույթ		6,616,654	7,224,556
Ընդամենը՝ սեփական կապիտալ		34,843,043	22,709,092
Ընդամենը՝ պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		185,396,089	158,139,860

Ֆինանսական հաշվետվությունները՝ ներկայացված 5-ից 66 էջերում, ստորագրվել են Բանկի վարչության նախագահի և գլխավոր հաշվապահի կողմից 2017թ. ապրիլի 26-ին:

Վարդան ԱԹԱՅԱՆ
Վարչության նախագահ

Գոհար ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ
Գլխավոր հաշվապահ

9-ից 66 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Բաժնե-տիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Գլխավոր պահուստ	Վաճառքի համար մատչելի ներդրում-ների գծով վերագնա-հատման պահուստ	Հիմնական միջոցների գծով վերագնա-հատման պահուստներ	Չբաշխված շահույթ	Ընդամենը
Հաշվեկշիռը 2015թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	13,100,700	-	370,137	(539,186)	384,411	7,120,787	20,436,849
Բաժնետիրական կապիտալի ավելացում	1,067,247	1,387,422	-	-	-	-	2,454,669
Հատկացում պահուստին	-	-	51,714	-	-	(51,714)	-
Շահաբաժիններ բաժնետերերին	-		-	-	-	(202,998)	(202,998)
Սեփականատերերի հետ գործարքներ	1,067,247	1,387,422	51,714	-	-	(254,712)	2,251,671
Տարվա շահույթ	-	-	-	-	-	358,481	358,481
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք							
Հիմնական միջոցների վերագնահատում	-	-	-	-	45,782	-	45,782
Իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ վնաս	-	-	-	(468,167)	-	-	(468,167)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահութահարկ	-	-	-	93,633	(9,157)	-	84,476
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	(374,534)	36,625	358,481	20,572
Հաշվեկշիռը 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**14,167,947**	**1,387,422**	**421,851**	**(913,720)**	**421,036**	**7,224,556**	**22,709,092**
Բաժնետիրական կապիտալի ավելացում	**4,925,431**	**6,403,059**	**-**	**-**	**-**	**-**	**11,328,490**
Հատկացում պահուստին	**-**	**-**	**4,631**	**-**	**-**	**(4,631)**	**-**
Շահաբաժիններ բաժնետերերին	**-**		**-**	**-**	**-**	**(160,053)**	**(160,053)**
Սեփականատերերի հետ գործարքներ	**4,925,431**	**6,403,059**	**4,631**	**-**	**-**	**(164,684)**	**11,168,437**
Տարվա վնաս	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**(443,218)**	**(443,218)**
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք							
Հիմնական միջոցների վերագնահատում	**-**	**-**	**-**	**-**	**1,096,106**	**-**	**1,096,106**
Իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ օգուտ	**-**	**-**	**-**	**664,809**	**-**	**-**	**664,809**
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահութահարկ	**-**	**-**	**-**	**(132,962)**	**(219,221)**	**-**	**(352,183)**
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	**-**	**-**	**-**	**531,847**	**876,885**	**(443,218)**	**965,514**
Հաշվեկշիռը 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**19,093,378**	**7,790,481**	**426,482**	**(381,873)**	**1,297,921**	**6,616,654**	**34,843,043**

9-ից 66 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ	**2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար**	2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
Գործառնական գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Շահույթ/(վնաս) մինչև հարկումը	**(418,669)**	546,309
Ճշգրտումներ		
Արժեզրկման ծախս	**4,436,968**	2,398,395
Բռնագանձված գույքի արժեզրկումից/(արժեզրկման հակադարձումից) և իրացումից (օգուտներ)/կորուստներ	**(44,451)**	223,174
Հիմնական միջոցների արժեզրկում/(արժեզրկման հակադարձում)	**89,434**	(103,881)
Մաշվածության և ամորտիզացիոն մասհանումներ	**534,372**	493,748
Հիմնական միջոցների օտարումից վնաս	**16,731**	17,021
Ստացվելիք տոկոսներ	**(1,024,021)**	(2,280,884)
Վճարվելիք տոկոսներ	**(303,381)**	495,761
Ածանցյալ գործիքների վերագնահատում	**256,470**	-
Ոչ առևտրային ակտիվների արտարժույթի փոխարկումից զուտ օգուտ	**(181,453)**	(179,415)
Դրամական հոսքեր նախքան գործառնական ակտիվներում և պարտավորություններում փոփոխությունները	**3,362,000**	1,610,228
(Ավելացում)/նվազում գործառնական ակտիվներում		
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	**(2,080,268)**	(320,892)
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ	**99,004**	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	**(14,562,132)**	9,379,240
Այլ ակտիվներ	**2,694,194**	(623,137)
Ավելացում/(նվազում) գործառնական պարտավորություններում		
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	**(756)**	(826,458)
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	**24,521,896**	1,490,851
Այլ պարտավորություններ	**(54,014)**	(62,136)
Զուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից մինչև շահութահարկը	**13,979,924**	10,647,696
Վճարված շահութահարկ	**53,276**	31
Գործառնական գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	**14,033,200**	10,647,727
Ներդրումային գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Ներդրումային արժեթղթերի ձեռքբերում	**(8,657,556)**	(3,938,810)
Հիմնական միջոցների առք	**(2,031,483)**	(375,118)
Հիմնական միջոցների վաճառք	**85,040**	71,922
Ոչ նյութական ակտիվների առք	**(150,412)**	(140,062)
Ներդրումային գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	**(10,754,411)**	(4,382,068)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Բաժնետիրական կապիտալի թողարկում	**13,783,159**	2,454,669
Շահաբաժինների վճարում	**(246,850)**	(500,321)
Ֆինանս. կազմակերպ. վարկերի մարում	**(17,332,058)**	(9,654,080)
Պարտատոմսերի թողարկում	**2,637,137**	-
Այլ երկարաժամկետ վարկերի և փոխառությունների ստացում/(մարում)	**5,543,439**	(6,292,311)
Ֆինանսական գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	**4,384,827**	(13,992,043)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ/(նվազում)	**7,663,616**	(7,726,384)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ	**26,012,823**	34,036,384
Արտարժույթի փոխարկման ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	**(128,803)**	(297,177)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ (Ծանոթ. 15)	**33,547,636**	26,012,823
Լրացուցիչ տեղեկատվություն		
Ստացված տոկոսներ	**20,305,950**	17,765,762
Վճարված տոկոսներ	**(13,272,308)**	(12,935,601)

9-ից 66 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1 Գործունեության բնույթը և ընդհանուր տեղեկություններ

«ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ» ԲԲԸ (այսուհետ՝ Բանկ) հիմնադրվել է 2001թ. հոկտեմբերի 9-ին՝ որպես փակ բաժնետիրական ընկերություն՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Բանկը գրանցվել է 2001թ. հոկտեմբերի 10-ին ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N81 արտոնագրային համարով:

2015թ. հունիսի 23-ին համաձայն Բանկի Գրանցման թիվ 0373 վկայականի «ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ն վերակազմավորվեց «ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ» ԲԲԸ՝ թողարկելով 14,500,000 հատ բաժնետոմս:

Բանկը հանդիսանում է Հայաստանի Հանրապետությունում ֆիզիկական անձանց ավանդների հատուցում երաշխավորող պետական համակարգի, Հայաստանի բանկերի միության, ArCa, Master Card, Visa International քարտային վճարահաշվարկային համակարգերի անդամ:

Բանկի հիմնական գործունեությունը վարկավորումը և ավանդների ընդունումն է, ՀՀ-ում և արտերկրներ փոխանցումների և փոխարկման գործարքների իրականացումը, ինչպես նաև իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց արտարժութային և այլ բանկային ծառայությունների մատուցումը:

Բանկի գլխավոր գրասենյակը և թվով 25 մասնաճյուղերը գտնվում է Երևանում, 18 մասնաճյուղերը՝ ՀՀ տարբեր շրջաններում, 2 մասնաճյուղ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունում և մեկ ներկայացուցչություն ՌԴ Մոսկվա քաղաքում: Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ ք. Երևան, Չարենց 12 շենք թիվ 53, թիվ 1-5:

2016թ. օգոստոսի 24-ին «Մուդիս Ինվեսթորս Սերվիս» միջազգային գործակալությունը հաստատել է Յունիբանկի բանկային ավանդների գնահատականի B3/NP, բազային վարկային գնահատականի caa1, կոնտրագենտի ռիսկի գնահատականի B2(cr)/NP(cr) վարկանիշները: Բոլոր վարկանիշների գծով կանխատեսումը կայունից փոխվել է դեպի դրական:

2 Գործարար միջավայր

Հայաստանում շարունակական բնույթ են կրում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները: Որպես զարգացող շուկա, Հայաստանում բացակայում են կատարյալ գործարար միջավայր և համապատասխան ենթակառուցվածքներ, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում: Բացի դրանից, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել գործառնությունների ծավալները ֆինանսական շուկաներում, և ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները կարող են չհամապատասխանել իրականացրած գործարքներին: Հետագա տնտեսական զարգացման հիմնական խոչընդոտը

տնտեսական և ինստիտուցիոնալ զարգացման ցածր մակարդակն է՝ զուգակցված տարածաշրջանային անկայունությամբ, կենտրոնացված տնտեսական հենքով:

Բանկի ղեկավարությունը գտնում է, որ ընթացիկ պայմաններում իրականացվում են համապատասխան միջոցառումներ Բանկի տնտեսական կայունությունն ապահովելու նպատակով:

3 Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները

3.1 Համապատասխանությունը

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից և Մեկնաբանությունների՝ հաստատված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Մեկնաբանությունների Միջազգային Կոմիտեի կողմից (ՖՀՄՄԿ):

Բանկը պատրաստում է իր հաշվետվությունները ՀՀ գործող օրենսդրության և հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների պահանջներին համապատասխան: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Բանկի հաշվառման գրանցումների վրա, որոնք ճշգրտվել և վերադասակարգվել են ՖՀՄՍ-ին համապատասխանեցնելու նպատակով:

3.2 Չափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների, ինչպես նաև վաճառքի համար մատչելի ակտիվների համար, բացառությամբ այն ակտիվների, որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, ինչպես նաև ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված կամ պատմական արժեքով բացառությամբ շինությունների, որոնք ներկայացվել են վերագնահատված գումարով:

3.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Բանկի գործառնական արժույթը դա այն հիմնական տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որտեղ գործում է Բանկը: Բանկի գործառնական և ներկայացման արժույթ է հանդիսանում Հայաստանի Հանրապետության դրամը (այսուհետ՝ ՀՀ դրամ), քանի որ այս արժույթն է լավագույն կերպով արտացոլում ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Բանկի գործարքների տնտեսական բովանդակությունը: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ, եթե այլ բան նշված չէ: ՀՀ սահմաններից դուրս դրամը ազատ փոխարկելի չէ:

3.4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և ներկայացման փոփոխություններ

Ընթացիկ տարում Բանկն առաջին անգամ կիրառել է որոշ ստանդարտներ և փոփոխություններ, որոնք կիրառելի են 2016թ. հունվարի 1-ից կամ դրանից հետո սկսվող ժամանակաշրջանների համար: Բանկն ավելի վաղ չէր ընդունել որևէ այլ ստանդարտ, մեկնաբանություն կամ փոփոխություն, որն ուժի մեջ էր մտել, բայց դեռ չէր կիրառվել: Չնայած ներքոհիշյալ ստանդարտներն ու փոփոխություններն առաջին անգամ կիրառվել են 2016թ-ին ՝ դրանք որևէ էական ազդեցություն չունեն Բանկի տարեկան համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- *Բացահայտման նախաձեռնություն (ՀՀՄՍ 1 փոփոխություններ)*

- *Մաշվածության և ամորտիզացիայի ընդունելի մեթոդների պարզաբանում (ՀՀՄՍ 38 և ՀՀՄՍ 16 փոփոխություններ)*

- *2012-2014թթ. ՖՀՄՍ-ների տարեկան բարեփոխումներ տարբեր չափանիշներով*

3.5 Բանկի կողմից դեռևս չկիրառվող ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման օրվա դրությամբ լույս են տեսել մի շարք նոր ստանդարտներ, գործող ստանդարտների վերաբերյալ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ, որոնք դեռևս ուժի մեջ չեն մտել: Բանկը վաղաժամկետ չի ընդունել այդ ստանդարտներից և մեկնաբանություններից որևէ մեկը:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ կիրառելի նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները կընդունվեն Բանկի կողմից՝ դրանց ուժի մեջ մտնելու օրվան հաջորդող առաջիկա ժամանակաշրջանում:

Ղեկավարության կանխատեսմամբ այս փոփոխությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա և ներկայացված են ստորև:

ՀՀՄՍ 12 (Փոփոխություններ) «Շահութահարկեր»

ՀՀՄՍԽ-ը թողարկել է *«Չիրացված վնասների համար հետաձգված հարկային ակտիվների ճանաչում»* պարզաբանումը, որը ՀՀՄՍ 12-ում՝ *«Շահութահարկեր»*, կատարում է որոշակի փոփոխություններ: Փոփոխությունները պարզաբանում են, թե ինչպես պետք է հաշվառել իրական արժեքով չափվող պարտքային գործիքներին վերաբերող հետաձգված հարկային ակտիվները, հատկապես այն դեպքերում, երբ շուկայական տոկոսադրույքի փոփոխությունները նվազեցնում են պարտքային գործիքի իրական արժեքը սկզբնական արժեքից ցածր մակարդակի:

Սույն փոփոխությունները պարզաբանում են հետևյալը.

- այն պարտքային գործիքների գծով չիրացված վնասները, որոնք չափվում են իրական արժեքով, իսկ հարկային առումով՝ սկզբնական արժեքով, առաջացնում են նվազեցվող ժամանակավոր տարբերություններ՝ անկախ նրանից, թե պարտքային գործիքին տիրապետողն ակնկալում է վերականգնել դրա հաշվեկշռային արժեքը՝ այն վաճառելու, թե օգտագործելու միջոցով,

- ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չի սահմանափակում հարկման ենթակա ապագա հավանական շահույթների գնահատումը,

- հարկման ենթակա ապագա շահույթների գնահատումները չեն ներառում նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների հակադարձումից առաջացող հարկային նվազեցումները,

- ընկերությունը պետք է հաշվի առնի, արդյոք հարկային օրենսդրությունն արգելում է հարկվող շահույթների այն աղբյուրները, որոնց առումով այն կարող է նվազեցումներ կատարել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների հակադարձման մասով: Եթե հարկային օրենսդրությունում չկան այդպիսի արգելքներ, ընկերությունը գնահատում է նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունը բոլոր այլ նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների հետ համատեղ:

Փոփոխություններն ուժի մեջ են մտնում 2017թ. հունվարի 1-ին և դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար և պետք է կիրառվեն հետընթաց: Ղեկավարության գնահատմամբ այս փոփոխություններն էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՖՀՄՍ 9, Ֆինանսական գործիքներ (2014)

ՀՀՄՍԽ-ն վերջերս թողարկել է *ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ»* (2014), ներկայացնելով իր նախագծի ավարտը՝ փոխարինելու *ՀՀՄՍ 39 «Ֆինանսական գործիքներ՝ ճանաչումը և չափումը»*: Նոր ստանդարտը ներկայացնում է ՀՀՄՍ 39-ի ֆինանսական ակտիվների դասակարգման և չափման ուղեցույցի մեծ փոփոխություններ, և ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման նոր «սպասվող վարկային կորուստ» մոդելը: ՖՀՄՍ 9-ը տրամադրում է նաև հեջի հաշվառման կիրառման նոր ուղեցույց:

Բանկի ղեկավարությունը դեռ պետք է գնահատի ՖՀՄՍ 9-ի ազդեցությունը այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա: Նոր ստանդարտը պետք է կիրառվի 2018թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար:

ՖՀՄՍ 15, Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ

ՖՀՄՍ 15-ը ներկայացնում է հասույթի ճանաչման նոր պահանջներ՝ փոխարինելով *ՀՀՄՍ 18 «Հասույթ», ՀՀՄՍ 11 «Կառուցման պայմանագրեր»,* և որոշ հասույթի հետ կապված մեկնաբանություններ: Նոր ստանդարտը սահմանում է հսկողության վրա հիմնված հասույթի ճանաչման մոդել և տրամադրում է հավելյալ ուղղորդում մանրամասնորեն չլուսաբանված տարբեր բնագավառներում գործող ՖՀՄՍ-ների ներքո, այդ թվում, թե պայմանավորվածությունների համար ինչպես հաշվառել բազմաթիվ կատարողական պարտավորությունները, փոփոխական գնագոյացումը, հաճախորդների փոխհատուցման իրավունքները, մատակարարների հետգնման տարբերակները և այլ ընդհանուր բարդություններ:

ՖՀՄՍ 15-ը ուժի մեջ է մտնում 2018թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջաններում: Բանկի ղեկավարությունը դեռ չի գնահատել ՖՀՄՍ 15-ի ազդեցությունը այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՖՀՄՍ 16, Վարձակալություն

ՖՀՄՍ 16-ը ներկայացնում է վարձակալության հաշվառման նոր պահանջներ և փոփոխություններ: ՖՀՄՍ 16-ը սահմանում է, որ վարձակալները պետք է հաշվառեն վարձակալությունները «հաշվապահական հաշվեկշռում»՝ ճանաչելով «օգտագործման իրավունքը» որպես ակտիվ և վարձակալության գծով համապատասխան պարտավորությունը:

Միևնույն ժամանակ ՖՀՄՍ 16-ը՝

- փոփոխում է վարձակալության սահմանումը,
- սահմանում է ակտիվի և պարտավորության հաշվառման պահանջներ, այդ թվում՝ այնպիսի առանձնահատկություններ, ինչպիսիք են ոչ-վարձակալական տարրերը, փոփոխվող վարձակալական վճարները և արտոնյալ (օպցիոն) ժամանակաշրջանները;

- ազատման հնարավորություն է տալիս կարճաժամկետ վարձակալությունների և ցածրարժեք ակտիվների համար,
- փոխում է «վաճառք հետադարձ վարձակալությամբ» պայմանավորվածությունների հաշվառումը,
- մեծապես պահպանում է ՀՀՄՍ 17-ի մոտեցումը՝ վարձատուների հաշվառման մասով;
- ներկայացնում է նոր բացահայտման պահանջներ:

ՖՀՄՍ 16-ը ուժի մեջ է մտնում 2019թ. հունվարի 1-ին և դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: Թույլատրվում է ստանդարտի վաղաժամկետ կիրառումը՝ պայմանով, որ ՖՀՄՍ 15-ը *«Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ»,* նույնպես կիրառվի: Բանկի ղեկավարությունը դեռևս չի գնահատել ՖՀՄՍ 16-ի ազդեցությունը սույն ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ներկայացվող հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում: Հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

4.1 Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Եկամուտը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Բանկ և ստացված եկամուտը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ծախսը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն Բանկից և ծախսը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ստորև ներկայացվող չափանիշները նույնպես պետք է հաշվի առնվեն մինչև եկամուտի ճանաչումը:

Տոկոսային եկամուտներ և ծախսեր

Տոկոսային եկամուտներն ու ծախսերը բոլոր տոկոսաբեր ֆինանսական գործիքների համար, բացառությամբ առևտրային նպատակներով պահվող կամ ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող գործիքների, շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես «տոկոսային եկամուտ» և «տոկոսային ծախս»՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե ֆինանսական ակտիվի կամ նմանատիպ ֆինանսական ակտիվների խմբի հաշվեկշռային արժեքը նվազում է արժեզրկումից կորուստների պատճառով, տոկոսային եկամուտը շարունակում է ճանաչվել կիրառելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը՝ նոր հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Կոմիսիոն և այլ եկամուտներ և ծախսեր

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը: Վարձավճարները, այլ եկամուտները և ծախսերը հինականում ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում: Ներդրումային պորտֆելի, այլ կառավարչական և խորհրդատվական ծառայությունների գծով վճարները ճանաչվում են պայմանագրային պայմաններին համապատասխան: Ակտիվների կառավարման գծով վճարները ճանաչվում են ծառայությունների մատուցման ժամանակաշրջանում: Նույն սկզբունքն է կիրառվում կարողությունների կառավարման,

ֆինանսական պլանավորման և ակտիվների պահպանման ծառայությունների դեպքում, որոնք ենթադրում են ծառայությունների մատուցման երկար ժամկետ:

Շահաբաժիններից եկամուտ
Եկամուտը ճանաչվում է, երբ Բանկի՝ վճարը ստանալու իրավունքը հաստատված է: Շահաբաժիններից եկամուտը ՀՀ հարկային օրենսդրությամբ հարկման ենթակա չէ:

Զուտ առևտրային եկամուտ
Զուտ առևտրային եկամուտը ներառում է առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից իրացված և չիրացված եկամուտը և ծախսը, տոկոսներից, շահաբաժիններից և արտարժութային տարբերություններից գոյացող բոլոր եկամուտները և ծախսերը: Զուտ առևտրային եկամուտը ներառում է նաև արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտը կամ ծախսը և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում երբ համապատասխան ծառայությունն արդեն մատուցված է:

4.2 Արտարժույթ

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվների և պարտավորությունների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածում, մինչդեռ ոչ առևտրային ակտիվների փոխարկումից գոյացող օգուտը և վնասը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ եկամուտ կամ այլ ծախս հոդվածում: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթով կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Արտարժույթով արտահայտված վաճառքի համար մատչելի դրամային արժեթղթերի իրական արժեքում փոփոխությունները վերլուծվում են փոխարժեքային տարբերությունների միջև, որոնք առաջանում են արժեթղթերի ամորտիզացված գումարների փոփոխության և արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքի այլ փոփոխությունների արդյունքում: Ամորտիզացված գումարում փոփոխությունների հետ կապված փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, իսկ հաշվեկշռային արժեքում այլ փոփոխությունները ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Պատմական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժութային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով: Իրական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժութային հոդվածները վերահաշվարկվում են իրական արժեքի որոշման օրվա փոխարժեքով: Ոչ դրամային հոդվածների, ինչպիսին են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով պահվող բաժնետոմսերը, փոխարժեքային տարբերությունները, ներկայացվում են որպես իրական արժեքի փոփոխությունից շահույթի կամ վնասի մաս: Ոչ դրամային հոդվածների փոխարժեքային տարբերությունները, ինչպես օրինակ՝ վաճառքի համար մատչելի դասակարգված բաժնետոմսերը, ընդգրկվում են կապիտալի վաճառքի համար մատչելի ներդրումների գծով վերագնահատման պահուստում:

Յուրաքանչյուր գործառնության պայմանագրով նախատեսված փոխարժեքի և տվյալ գործառնության օրվա գործող փոխարժեքի տարբերությունից առաջացող օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական

արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածի արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ տողում:

Բանկի կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	2016թ. դեկտեմբերի 31	2015թ. դեկտեմբերի 31
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	**483.94**	483.75
ՀՀ դրամ/1 Եվրո	**512.20**	528.69
ՀՀ դրամ/1 ՌՈՒԲ	**7.88**	6.62

4.3 Հարկում

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամուտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները: Այն դեպքում, երբ ֆինանսական հաշվետվություններն արտոնված են ներկայացման համար մինչ համապատասխան հարկային հաշվետվությունների ներկայացնելը, ապա հարկվող շահույթը կամ վնասը հիմնված է մոտավոր թվերի վրա: Հարկային մարմինները կարող են ունենալ ավելի խիստ մոտեցում հարկային օրենսդրությունը մեկնաբանելիս և հարկային հաշվարկները ստուգելիս: Որպես արդյունք, հարկային մարմինները կարող են պահանջել լրացուցիչ հարկերի մուծում այն գործարքների գծով, որոնց համար նախկինում պահանջ չի ներկայացվել: Հետևաբար, կարող են առաջանալ նշանակալի լրացուցիչ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումը կարող է ներառել ստուգման տարվան անմիջապես նախորդող 3 օրացուցային տարիներ: Որոշ հանգամանքներում հարկային ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակաշրջաններ:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գուդվիլի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ առաջանում են նաև այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են դուստր, ասոցիացված կամ համատեղ կազմակերպություններում ներդրումներից, բացի այն դեպքերից, երբ ժամանակավոր տարբերությունների իրացման ժամկետները կառավարվում են մայր կազմակերպության կողմից, և հավանական է, որ դրանք մոտ ապագայում չեն իրացվի:

ՀՀ-ում բանկերն իրենց գործունեության ընթացքում վճարում են նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության «Այլ ծախսեր» հոդվածում:

4.4 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաղկացած են կանխիկ դրամից, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցներից (բացառությամբ ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների համար դեպոնացված գումարների) և այլ բանկերում հաշիվներից, որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկի կարճ ժամանակամիջոցում, այդ թվում, բարձր իրացվելի ներդրումները, որոնց մարման ժամկետը ձեռք բերման օրից 90 օր է, որոնք հեշտությամբ փոխարկելի են հայտնի կանխիկ գումարների, և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

4.5 Թանկարժեք մետաղներ

Ոսկին և այլ թանկարժեք մետաղները հաշվառվում են ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանվող գներով, ինչը մոտավորապես դրանց իրական արժեքն է և հիմնված է Լոնդոնի Թանկարժեք Մետաղների բորսայի գնանշումների վրա:

Գների տատանումներն արտացոլվում են թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից զուտ եկամուտ հոդվածում՝ այլ եկամուտներում կամ ծախսերում:

4.6 Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկն օգտագործում է այլ բանկերում տարբեր ժամկետայնության բացված ընթացիկ և ավանդային հաշիվներ: Բանկերին տրամադրված ֆիքսված ժամկետով վարկերն ու կանխավճարները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ոչ ֆիքսված ժամկետներով միջոցներն ամորտիզացվում են Բանկի ղեկավարության կողմից գնահատված ժամկետներում: Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գումարները նվազեցվում են արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

4.7 Ֆինանսական գործիքներ

Բանկը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր հաշվեկշռում ճանաչում է միայն և միայն այն դեպքում, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների սովորական բնույթ կրող առք ու վաճառքների դեպքում դրանք ձևակերպվում են գործարքի օրվա ամսաթվով: Սովորական բնույթ կրող ձեռք բերումների դեպքում, երբ ֆինանսական գործիքը հետագայում պետք է չափվի իրական արժեքով, պայմանագրի օրվա և գործարքի օրվա միջև ընկած ժամանակամիջոցում այն հաշվառվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ ձեռք բերված գործիքների դեպքում:

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են սկզբնական արժեքով, գումարած գործարքի հետ կապված ցանկացած ծախսումները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների:

Սկզբնական ճանաչումից հետո բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների (ներառված նաև առևտրային նպատակներով պահվող գործիքները), հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքները հաշվառվում են իրական արժեքով:

Բանկի կողմից ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ կատեգորիաների.

- ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ,
- վարկեր և դեբիտորական պարտքեր,
- վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ:

Ներդրումների նման դասակարգումը կատարվում է դրանց ձեռքբերման պահին՝ Բանկի ղեկավարության կողմից սահմանված գնահատումների հիման վրա հաշվի առնելով ձեռքբերման նպատակները: Ակտիվների հետագա վերադասակարգումը կատարվում է անհրաժեշտության և հնարավորության դեպքում՝ յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա ավարտից հետո:

Ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Այս կատեգորիայում հաշվառվում են առևտրական նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները: Ֆինանսական ակտիվը հաշվառվում է այս կատեգորիայում, եթե այն ձեռք է բերվում կարճ ժամկետում վաճառքի նպատակով կամ եթե այդպես է որոշվում ղեկավարության կողմից նշված ակտիվի ձեռք բերման պահին:

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում, արտարժույթի և կապիտալի շուկաներում, Բանկը հանդես է գալիս որպես ածանցյալ գործիքներով պայմանագրերի կողմ, որոնք ներառում են ֆյուչերսներ, ֆորվարդներ, սվոպեր և օպցիոններ: Բոլոր ածանցյալ գործիքները դասակարգվում են որպես առևտրական նպատակներով պահվող և դրանց հաշվառումը իրականացվում է ֆինանսական գործիքների նախնական ճանաչման քաղաքականությունների համաձայն, այնուհետև դրանք վերաչափվում են իրական արժեքով: Իրական արժեքը որոշվում է շուկաներում գնանշումներով կամ այնպիսի մոդելների կիրառմամբ, որոնց հիմքում ընկած են շուկաների ընթացիկ վիճակների գնահատումները և բազային գործիքների պայմանագրային գները և այլ գործոններ: Դրական իրական արժեք ունեցող ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես ակտիվ, իսկ բացասական իրական արժեքով ածանցյալ գործիքները՝ որպես պարտավորություն:

Համաձայն հեջի արդյունավետության, ածանցյալների իրական արժեքի փոփոխությունները, որոնք նախատեսված են որպես դրամական միջոցների հոսքերի հեջավորման գործիքներ, ճանաչվում են այլ համապարփակ եկամուտում և ներառվում են սեփական կապիտալի դրամական միջոցների հոսքերի հեջի պահուստում: Հեջավորման փոխհարաբերության ցանկացած անարդյունավետություն անմիջապես ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Այն ժամանակ երբ հեջավորված հոդվածը ազդում է շահույթի կամ վնասի վրա, ցանկացած օգուտ կամ վնաս, որը նախկինում ճանաչվել է այլ համապարփակ եկամուտում, սեփական կապիտալից դասակարգվում է շահույթում կամ վնասում և

ներկայացվում է, որպես վերադասակրգման ճշգրտում, այլ համապարփակ եկամուտում: Այնուամենայնիվ, եթե ոչ ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունը ճանաչվում է որպես հեջավորված գործարքի արդյունք, նախկինում այլ համապարփակ եկամուտում ճանաչված օգուտը կամ վնասները ներառվում են հեջավորված հոդվածի նախնական չափման մեջ:

Այլ ֆինանսական գործիքների բաղադրիչ հանդիսացող ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես առանձին ածանցյալ գործիքներ, եթե դրանց գծով ռիսկերը և առանձնահատկությունները խիստ կապված չեն հիմնական պայմանագրի ռիսկերից և առանձնահատկություններից, և հիմնական պայմանագիրը չի հաշվառվում իրական արժեքով՝ ճշգրտվող ֆինանսական արդյունքներով: Ներառված ածանցյալ գործիքը հանդիսանում է բարդ ֆինանսական գործիքի բաղադրիչ, որը ներառում է ինչպես հիմնական բաղադրիչը, այնպես էլ ածանցյալ բաղադրիչը, ինչի արդյունքում որոշ դրամական հոսքեր հիմնական գործիքի և ինքնուրույն ածանցյալ գործիքի փոփոխվում են նույն ձևով:

Ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները դասակարգվում են որպես ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող, երբ.

- Այդպես վարվելը զգալիորեն կնվազեցնի չափման անհամապատասխանությունները, որոնք կառաջանային, եթե կապված ածանցյալ գործիքները համարվեին առևտրական նպատակներով պահվող, իսկ հիմք հանդիսացող ֆինանսական գործիքները հաշվառվեին ամորտիզացված գումարով, ինչպես վարկերը կամ հաճախորդներին և բանկերին տրվող կանխավճարները, կամ պարտքային արժեթղթերի տեսքով թողարկված արժեթղթերը:
- Որոշ ներդրումներ, ինչպես օրինակ կապիտալի գործիքներում կատարված ներդրումները, որոնք փաստաթղթավորված ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային քաղաքականության համաձայն հաշվառվում են իրական արժեքով և կառավարչական անձնակազմին հաղորդվում են այդ արժեքով, համարվում են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող, և
- Ֆինանսական գործիքները, ինչպես պարտքային արժեթղթերը, որոնք պարունակում են մեկ կամ ավելի բաղադրիչ ածանցյալ գործիքներ, որոնք էականորեն ազդում են դրամական հոսքերի վրա, համարվում են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող:

Ածանցյալ գործիքները դասակարգվում են որպես առևտրային նպատակներով պահվող, բացի այն դեպքերից, երբ դրանք օգտագործվում են հեջավորման նպատակով: Առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվներից շահույթը և վնասը արտացոլվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր

Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Բանկի կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված վարկերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Երբ տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է վարկի իրական արժեքից, օրինակ երբ վարկը տրամադրվում է շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, տրամադրված գումարի և վարկի իրական արժեքների տարբերությունը վարկի սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձևակերպվում է որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղաբաշխումից՝

համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Այնուհետև վարկերն ու փոխատվությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆիքսված մարման ժամկետ չունեցող վարկերն ու փոխատվությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ելնելով մարման ենթադրվող ժամկետներից: Հաճախորդներին տրված վարկերի ու փոխատվությունների գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Վաճառքի համար մատչելի ակտիվները պարտքային, ինչպես նաև կապիտալի գործիքներում կատարված այն ներդրումներն են, որոնք Բանկը մտադիր է պահել անորոշ ժամկետով, և որոնք կարող են վաճառվել իրացվելիության կարիքների բավարարման համար, ինչպես նաև տոկոսադրույքներում, փոխարժեքներում կամ բաժնետոմսերի գներում փոփոխությունների դեպքում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները նախնական ճանաչումից հետո հաշվառվում են իրական արժեքով: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացած օգուտն ու վնասը վերագրվում է սեփական կապիտալին մինչև ֆինանսական ակտիվի օտարումը կամ արժեզրկումը, որի դեպքում կապիտալում ճանաչված օգուտը կամ վնասը վերաձևակերպվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Ամեն դեպքում, տոկոսները հաշվարկվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով՝ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիքների գծով շահաբաժինները համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գրանցվում են այն ժամանակ, երբ Բանկը իրավունք է ձեռք բերում ստանալու այդ շահաբաժինները:

Ակտիվ ֆինանսական շուկաներում գործող Ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվին բորսայի փակման պահին այդ ակտիվի գծով գնանշվող գինն է: Եթե գնանշված շուկայական գինը առկա չէ, ապա գործիքի իրական արժեքը որոշվում է գնային մոդելների կամ զեղչված դրամական հոսքերի տեխնիկայի միջոցով: Հակառակ դեպքում ներդրումները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով արժեզրկումից կորուստները:

4.8 Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով Բանկն իրականացնում է արժեզրկման գնահատում ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի համար:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբը արժեզրկվում է և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, եթե կա օբյեկտիվ վկայություն արժեզրկման մասին՝ որպես ակտիվի նախնական ճանաչումից հետո կատարված մեկ կամ մի քանի իրադարձությունների («ծախսային իրադարձություն») արդյունք, և երբ այդ իրադարձությունը կամ իրադարձություններն ազդեցություն ունեն ֆինանսական ակտիվի կամ ակտիվների խմբի ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի վրա, որոնք կարելի է արժանահավատորեն չափել:

Արժեզրկումից կորստի օբյեկտիվ վկայության գոյությունը որոշվում է որոշ չափանիշներով, որոնք վկայում են, որ վարկառուն կամ վարկառուների խումբն ունեն զգալի ֆինանսական դժվարություններ (օրինակ՝ կապիտալի նորմատիվ, զուտ եկամտի և վաճառքների հարաբերակցություն), առկա են տոկոսագումարների և մայր գումարների վճարման պարտավորությունների, վարկային համաձայնության կամ պայմանների խախտումներ, գրավի արժեքի նվազում, հավանականություն, որ կլինի սնանկացում կամ այլ ֆինանսական վերակազմակերպում և կա տեղեկատվություն ակնկալվող ապագա

դրամական հոսքերի չափելի նվազման վերաբերյալ՝ կապված տնտեսական պայմանների փոփոխություններով, որոնք ազդում են վարկառուի և չվճարումների վրա:

Բանկը սկզբից գնահատում է արժեզրկման օբյեկտիվ պայմանների գոյությունը անհատական գնահատման արդյունքում այն ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական են և հետո անհատական կամ խմբային գնահատումների արդյունքում այն ֆինանսական ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական չեն: Անհատական գնահատման արդյունքում արժեզրկման օբյեկտիվ գոյությունը հաստատելուց կամ ժխտելուց հետո ակտիվները դասակարգվում են վարկային ռիսկի նմանատիպ բնույթ ունեցող խմբերում՝ խմբային գնահատում իրականացնելու նպատակով: Այն ակտիվները, որոնց գծով անհատական գնահատման արդյունքում ձևավորվել են արժեզրկումից պահուստներ, չեն ներառվում վերոհիշյալ խմբերում:

Երբ առկա է վկայություն ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման վերաբերյալ, արժեզրկման պահուստի գումարը որոշվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և այդ ֆինանսական գործիքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով զեղչված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի (բացառությամբ վարկի հետ կապված ապագա ծախսերի) ներկա արժեքի միջև տարբերություն: Ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է արժեզրկման պահուստի միջոցով, արժեզրկումից ծախսը արտացոլվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Եթե վարկը կամ մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումն ունի փոփոխական տոկոսադրույք, ցանկացած արժեզրկումից ծախս չափելու համար զեղչման դրույքը պայմանագրով որոշված ընթացիկ արդյունավետ տոկոսադրույքն է: Բանկը կարող է արժեզրկումը չափել գործիքի իրական արժեքի հիման վրա՝ օգտագործելով տեսանելի շուկայական գինը:

Ապահովված ֆինանսական ակտիվների դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի ներկա արժեքը ներառում է գրավների իրացումից փոխհատուցվող գումարները, հանած գրավի ձեռքբերման և իրացման ծախսերը, անկախ նրանից, թե գրավը կփոխանցվի Բանկին, թե ոչ:

Արժեզրկման խմբային գնահատման նպատակով, ֆինանսական ակտիվները խմբավորվում են Բանկի ներքին վարկային դասակարգման հիման վրա, որը հաշվի է առնում վարկային ռիսկի բնութագրիչները, ինչպես՝ ակտիվի տեսակը, արդյունաբերական ոլորտը, աշխարհագրական դիրքը, գրավի տեսակը, ժամկետանց կարգավիճակը և այլ կապակցված գործոններ:

Ֆինանսական ակտիվների ապագա դրամական հոսքերը, որոնց արժեզրկումը խմբային է գնահատված, որոշվում են խմբում գտնվող ակտիվների պայմանագրային դրամական հոսքերի և նմանատիպ ակտիվների պատմական ծախսերի պրակտիկայի հիման վրա: Վերջինս ճշգրտվում է ընթացիկ տեսանելի տեղեկատվությամբ, որպեսզի արտացոլվեն ներկա պայմանները, որոնք չեն ազդել այն ժամանակահատվածում, որի վրա հիմնված է պատմական ծախսերի պրակտիկան, և պատմական ժամանակաշրջանում ներկայում գոյություն չունեցող պայմանների հետևանքները չեզոքացնելու նպատակով:

Ակտիվների խմբերի ապագա դրամական հոսքերում փոփոխությունների գնահատականը պետք է արտացոլի և համապատասխան լինի դրանց հետ կապված տեսանելի տվյալների ժամանակաշրջանից ժամանակաշրջան փոփոխությունների հետ (օրինակ՝ փոփոխություններ գործազրկության դրույքներում, գույքի գնի, վճարումների կարգավիճակի կամ խմբում կորուստների հավանականությունը մատնանշող այլ գործոնների և կորուստների ծավալների մեջ): Ապագա դրամական հոսքերի գնահատման համար օգտագործվող մեթոդոլոգիան և վարկածները պարբերաբար վերանայվում են

Բանկի կողմից՝ կորուստների իրական և գնահատված արժեքների միջև տարբերությունները նվազեցնելու համար:

Վարկերը համապատասխան պահուստների հետ միասին դուրս են գրվում, եթե ապագայում չկա վարկը հավաքագրելու իրատեսական հեռանկար, և երբ բոլոր գրավներն օգտագործվել են կամ փոխանցվել Բանկին: Եթե հաջորդող տարում, գնահատված արժեզրկման ծախսը ավելանում կամ նվազում է արժեզրկման ճանաչումից հետո կատարված իրադարձությունների պատճառով, նախկինում ճանաչված արժեզրկման ծախսը ավելացվում կամ նվազեցվում է պահուստի գումարը ճշտելով: Եթե ապագա դուրսգրումը հետագայում վերականգնվում է, ապա վերականգնված գումարը կրեդիտագրվում է պահուստի հաշվին:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման պահուստները ֆինանսական հաշվետվություններում ձևավորվել են գոյություն ունեցող տնտեսական պայմանների հիման վրա: Բանկը չի կարող կանխատեսել՝ ինչպես Հայաստանում կարող են փոխվել տնտեսական պայմանները, և ինչ ազդեցություն կարող են ունենալ այդ փոփոխությունները ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման պահուստների ճշտության վրա հետագա ժամանակաշրջաններում:

Վերանայված վարկեր
Որտեղ հնարավոր է, Բանկը փորձում է վերանայել վարկերը, քան բռնագանձել գրավը: Սա կարող է հանգեցնել վճարումների երկարաձգումների և վարկի մարման նոր պայմանների մասին համաձայնության: Երբ վարկի պայմանները վերանայված են, վարկն այլևս չի համարվում ժամկետանց: Ղեկավարությունը շարունակաբար վերանայում է վերանայված պայմաններով վարկերը, համոզվելու համար, որ բոլոր համաձայնությունները պահպանված են և որ ապագա վճարումները կկատարվեն: Վարկերը շարունակում են մնալ արժեզրկման անհատական կամ խմբային գնահատման առարկա՝ օգտագործելով վարկի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ
Երբ վաճառքի համար մատչելի ակտիվն արժեզրկվում է, ապա նրա արժեքի (նվազեցված մարումների և ամորտիզացիայի գումարներով) և ընթացիկ իրական արժեքի տարբերությունը, բացառությամբ նախկինում համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչված արժեզրկումից գումարների, այլ համապարփակ եկամուտներից վերաձևակերպվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Վաճառքի համար մատչելի դասակարգված կապիտալ գործիքների արժեզրկումից կորուստների հակադարձումը ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում չի ճանաչվում, այլ հաշվառվում է կապիտալի առանձին բաժնում, որպես՝ այլ համապարփակ եկամուտ: Վաճառքի համար մատչելի պարտքային գործիք հանդիսացող ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստների հակադարձումը ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, եթե ակտիվի իրական արժեքի բարձրացումը օբյեկտիվորեն կարելի է համարել հետագա իրադարձությունների արդյունք, որոնք կատարվել են կորուստը ֆինանսական արդյունքներով ճանաչելուց հետո:

4.9 Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ
Ֆինանսական ակտիվը (կամ ֆինանսական ակտիվի մի մասը, կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ.

- վերանում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը,

- Բանկը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, կամ պահպանում է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն ամողջությամբ և ժամանակին փոխանցել երրորդ կողմին՝ փոխանցման համաձայնագրի համաձայն,
- և Բանկը կամ (ա) փոխանցում է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, այլ փոխանցում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը:

Եթե Բանկը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը և չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, և չի փոխանցում ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա ակտիվը հաշվառվում է Բանկի շարունակվող մասնակցության համապատասխան ֆինանսական ակտիվում: Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի երաշխիքային ապահովման ձև, ապա այդպիսի մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ ակտիվի հաշվեկշռային արժեք կամ Բանկի կողմից փոխհատուցվելիք առավելագույն գումար:

Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի դուրս գրված վաճառքի և/կամ գնման օպցիոնի ձև (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), մասնակցության չափը որոշվում է այն գումարի չափով, որով Բանկը կարող է հետ գնել փոխանցվող ակտիվը, բացառությամբ իրական արժեքով գնահատված դուրսգրված վաճառքի օպցիոնի (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), երբ շարունակվող մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ փոխանցվող ակտիվի իրական արժեքը կամ օպցիոնի կատարման գինը:

Ֆինանսական պարտավորություններ
Ֆինանսական պարտավորությունն ապաճանաչվում է, երբ այն մարվում է, չեղյալ է համարվում կամ լրացել է դրա ուժի մեջ մնալու ժամկետը:

Փոխառուի և փոխատուի միջև պարտքային գործիքների փոխանակումը, որոնց պայմաններն էականորեն տարբերվում են միմյանցից, կամ կատարվում է գործող պարտքային գործիքի պայմանների էական փոփոխություն, իրենից ներկայացնում է հին պարտքի մարում, որը պետք է հանգեցնի այդ պարտքի ապաճանաչմանը և նոր պարտքային գործիքի ճանաչմանը, իսկ տարբերությունը համապատասխան հաշվեկշռային հաշվի հետ ձևակերպվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

4.10 Ռեպո և հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր

Հետգնման պայմանով արժեթղթերի վաճառքի գործառնությունները («ռեպո») դիտարկվում են որպես ապահովված ֆինանսական գործարքներ: Հետգնման պայմանով վաճառված արժեթղթերը շարունակվում են հաշվառվել հաշվեկշռում, և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես «Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր» և ներկայացվում են որպես առանձին հաշվեկշիռային հոդված: Համապատասխան պարտավորությունն արտացոլվում է ֆինանսական կազմակերպությունների կամ հաճախորդների նկատմամբ հաշիվներում:

Հետվաճառքի պայմանով գնված արժեթղթերը («հակադարձ ռեպո») չեն ճանաչվում հաշվապահական հաշվեկշռում, իսկ տրամադրված գումարները հաշվառվում են որպես պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ կամ հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ:

Արժեթղթերի գնման և վաճառքից առաջացած եկամուտը կամ ծախսը իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ կամ ծախս, որոնք հաշվեգրվում են հետգնման պայմանագրերի գործողության ժամկետների ընթացքում՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

4.11 Որպես գրավ տրված և ստացված արժեթղթեր

Արժեթղթերով գործարքները հիմնականում ապահովվում են արժեթղթերով կամ կանխիկ դրամով: Արժեթղթերի փոխանցումը մյուս կողմին արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, միայն եթե փոխանցվում են նաև ռիսկերը և օգուտները կապված սեփականության իրավունքի փոխանցման հետ: Վճարված կամ որպես գրավ ստացված կանխիկը գրանցվում է որպես ակտիվ կամ պարտավորություն:

Ձեռքբերված արժեթղթերը չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում մինչև դրանց օտարումը երրորդ կողմին, որի դեպքում նշված արժեթղթերի վերադարձման գծով պարտավորությունը ճանաչվում է իրական արժեքով որպես առևտրական նպատակներով պարտավորություն, իսկ գնման և վաճառքի տարբերությունը հաշվառվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության «Զուտ առևտրային եկամուտ» հոդվածում:

4.12 Վարձակալություն

Գործառնական վարձակալություն - Բանկը որպես վարձակալ

Ակտիվների վարձակալությունը, որի դեպքում ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են վարձատուի մոտ, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Գործառնական վարձակալության շրջանակներում վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս ֆինանսական արդյունքում գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում են գործառնական ծախսերում:

4.13 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Բանկի շենքը ներկայացված է իրական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Շենքեր	60	1.67
Համակարգիչային տեխնիկա	5	20
Կապի և հաղորդակցման միջոցներ	5	20
Տրանսպորտային միջոցներ	7	14.3
Բանկոմատներ	10	10
Այլ հիմնական միջոցներ	5	20

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով հետևյալ երկու ժամկետներից նվազագույնով. վարձակալման ժամկետ կամ հիմնական միջոցների և դրանց օգտակար ծառայության ժամկետ: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները չեն ամորտիզացվում:

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ այդ ծախսումները կատարվում են, և եթե բավարարում են ակտիվի ճանաչման չափանիշներին: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի աճը արտացոլվում է կապիտալում՝ հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է ֆինանսական արդյունքներում տվյալ ակտիվի գծով նախկինում ճանաչված վերագնահատումից վնասը. այս դեպքում վերագնահատումից աճը նույնպես ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում: Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի նվազումը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է նախկինում տվյալ ակտիվի գծով կապիտալում ճանաչված վերագնահատումից աճը:

Վերագնահատված գումարով հաշվառվող հիմնական միջոցների իրացման դեպքում, իրացված հիմնական միջոցների համապատասխան դասի վերագնահատման պահուստում վերագրված գումարը փոխանցվում է չբաշխված շահույթին:

4.14 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրերից, արտոնագրերից և այլն:

Առանձին ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված ամորտիզացիան կամ արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշված օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են գծային հիմունքով օգտակար ծառայության ընթացքում և գնահատվում են արժեզրկման առումով, երբ առկա են արժեզրկման հատկանիշներ: Ամորտիզացիայի հաշվառման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում:

Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ:

4.15 Բռնագանձված ակտիվներ

Որոշ դեպքերում, ակտիվները բռնագանձվում են վարկային պարտավորությունների չկատարման արդյունքում: Բռնագանձված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքից և իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով:

4.16 Ներգրավված միջոցներ

Ներգրավված միջոցները, որոնք ներառում են ՀՀ կառավարության և կենտրոնական բանկի, այլ ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների հաշիվները, թողարկված արժեթղթերը և ստորադաս փոխառությունները, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրավված միջոցները հաշվառվում են

ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապաճանաչման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

4.17 Ֆինանսական երաշխիքներ

Ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերը այն պայմանագրերն են, որոնք պահանջում են, որ երաշխիքը տրամադրողը փոխհատուցի երաշխիքը ստացողին կոնկրետ պարտապանի կողմից պարտքային գործիքի ժամկետներին համաձայն վճարումները ժամանակին չկատարելու պատճառով վերջինիս կողմից կրած վնասների դիմաց: Նման ֆինանսական երաշխիքներ տրամադրվում են բանկերին, ֆինանսական և այլ կազմակերպություններին հաճախորդների վարկերը, օվերդրաֆտները և այլ բանկային գործիքները ապահովելու նպատակով:

Ֆինանսական երաշխիքները ֆինանսական հաշվետվություններում սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով «Այլ պարտավորություններ»-ում՝ որպես կոմիսիոն վճար: Սկզբնական ճանաչումից հետո Բանկը յուրաքանչյուր երաշխավորության տակ պարտավորությունը չափում է ամորտիզացված վճարից և երաշխավորության արդյունքում առաջացած ցանկացած ֆինանսական պարտավորություն լուծելու համար անհրաժեշտ ելքերի լավագույն գնահատումից առավելագույնով:

4.18 Սեփական կապիտալ

Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը և չմարվող արտոնյալ բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

Էմիսիոն եկամուտ

Էմիսիոն եկամուտը ներառում է բաժնետոմսերի թողարկումից ստացված ցանկացած հավելավճար: Գործարքի գծով ցանկացած ծախսում, որը կապված է բաժնետոմսերի թողարկման հետ նվազեցվում է էմիսիոն եկամուտից:

Չբաշխված շահույթ

Չբաշխված շահույթը ներառում է ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների չբաշխված շահույթը:

Շահաբաժիններ

Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով սովորական բաժնետոմսերի գծով շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով կամ մինչև այդ: Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

Արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով վճարումների տարեկան չափը սահմանվում է 5% այդ բաժնետոմսերի անվանական արժեքի նկատմամբ: Վճարումն իրականացվում է Բանկի զուտ շահույթից և/կամ դրա հաշվին ձևավորված պահուստներից:

Բաժնետերերին վճարվող շահաբաժինները վճարվում են հարկված շահույթից և ՀՀ հարկային օրենսդրության համաձայն՝ հարկման ենթակա չեն:

Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստ
Հիմնական միջոցների վերագնահատման աճը օգտագործվում է գրանցելու համար հիմնական միջոցների իրական արժեքի աճը և նվազումը այն չափի, որ նման նվազումը վերաբերում է նույն ակտիվի աճին, որը նախկինում ճանաչվել էր սեփական կապիտալում:

Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների վերագնահատման պահուստ
Այս պահուստը արտացոլում է վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունները:

4.19 Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացվում են հաշվանցված, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Եկամուտները և ծախսերը ներկայացվում են զուտ արժեքի հիման վրա, միայն երբ դա թույլատրվում է համաձայն ՖՀՄՍ, կամ մի խումբ համանման գործարքների օգուտի և վնասի համար, ինչպիսին հանդիսանում է Բանկի առևտրային գործունեությունը:

4.20 Սեգմենտների ներկայացում

Գործառնական սեգմենտը հանդիսանում է Բանկի բիզնես գործառնությունների բաղկացուցիչ մասը, որոնցից այն կարող է վաստակել եկամուտ և կատարել ծախսեր, ներառյալ Բանկի այլ որևէ բաղկացուցիչ մասի հետ կապված գործառնություններից եկամուտներն ու ծախսերը: Գործառնական սեգմենտները որոշելիս Բանկի ղեկավարությունը տարանջատում է Բանկի այն կոմպոնենտները, որոնք ներառված են ծառայությունների մատուցման մեջ (բիզնես սեգմենտ) և որի համար առկա է ֆինանսական տեղեկատվություն: Բոլոր գործառնական սեգմենտների գործառնական արդյունքները պարբերաբար վերանայվում են Բանկի գլխավոր գործադիր տնօրենի կողմից՝ սեգմենտին միջոցներ հատկացնելու որոշում կայացնելու համար և գնահատելու դրա կատարումը: Այս ֆինանսական հաշվետվությունների շրջանակներում Բանկի աշխարհագրական սեգմենտները ներկայացված են հիմնվելով գործընկերների գտնվելու վայրի վրա՝ հիմնվելով ավելի շուտ տնտեսական ռիսկի, քան իրավաբանական ռիսկի վրա:

5 Կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

ՖՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Բանկի ղեկավարությունը կատարի կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Գնահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրությունները, հիմնվելով պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, որոնք հիմնավորված են տվյալ պայմաններում, հիմք են հանդիսանում դատողություններ անելու այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնց արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ վստահելի աղբյուրներից: Ամեն դեպքում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:

Ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունների առումով նշանակալից դատողությունները և գնահատումները ներկայացվում են ստորև:

Իրական արժեքի չափումը

Ֆինանսական գործիքների (երբ ակտիվ շուկայի գնանշումներ չկան) և ոչ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը սահմանելու համար ղեկավարությունն օգտագործում է գնահատման տեխնիկան: Սա ներառում է զարգացող գնահատումները և ենթադրությունները համապատասխան նրան, թե շուկայի մասնակիցները ինչպես կգնահատեն գործիքները: Ղեկավարությունն իր ենթադրություններում որքան հնարավոր է հիմնվում է դիտարկվող տվյալների վրա, սակայն դրանք միշտ չէ, որ հասանելի են: Այդ դեպքում, ղեկավարությունն օգտագործում է իր ունեցած ամենալավ տեղեկատվությունը: Գնահատված իրական արժեքը կարող է տարբերվել փաստացի արժեքից, որը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ կարող է հասանելի լինել անհատական գործարքների դեպքում (տես՝ ծանոթագրություն 32):

Ներդրումային արժեթղթերի դասակարգում

Բանկի ներդրումային արժեթղթերը ներառում են պետական պարտատոմսերը, ոչ պետական բաժնետոմսերը: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը դասակարգում է արժեթղթերը որպես վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ, որոնց իրական արժեքի ճշգրտումն իրականացվում է կապիտալում:

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետ

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատումը դատողության արդյունք է՝ հիմնված նման ակտիվի հետ կապված փորձի վրա: Ապագա տնտեսական օգուտները մարմնավորվում են ակտիվներում և սպառվում հիմնականում օգտագործմանը զուգընթաց: Այնուամենայնիվ, այնպիսի գործոնները, ինչպիսիք են գործառնական, տեխնիկական կամ առևտրային մաշվածությունները, հաճախ հանգեցնում են ակտիվի տնտեսական օգուտների նվազեցմանը: Ղեկավարությունը մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետը գնահատում է ակտիվի ընթացիկ տեխնիկական վիճակին համապատասխան և ըստ այն գնահատված ժամանակաշրջանի, որի ընթացքում Բանկը կանխատեսում է ստանալ օգուտներ: Մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատման համար հաշվի են առնվում հետևյալ հիմնական գործոններն. ակտիվների կանխատեսվող օգտագործումը, գործառնական գործոններից և պահպանման ծրագրից կախված՝ մաշվածությունը և շուկայական պայմանների փոփոխություններից առաջացող տեխնիկական և առևտրային մաշվածությունը:

Ածանցյալ գործիքներ

Ակտիվ շուկայում չհաշվառվող ֆինանսական ածանցյալ գործիքների իրական արժեքները սահմանվում են գնահատման մեթոդների կիրառմամբ: Ածանցյալ գործիքների գնահատումը ներառվում է մեկ արժութային տոկոսադրույքի սվոպի, բազմարժութային տոկոսադրույքի սվոպի գործարքներում և փոխարժեքի ֆորվարդային պայմանագրերում: Այս գործարքների իրական արժեքը սահմանվում է որպես հաստատուն դեբիտորական պարտքերի և լողացող պարտավորության ներկա արժեքների միջև տարբերություն կամ հակառակը: Լողացող պարտավորության ներկա արժեքը սահմանվում է ըստ զրոյական արժեկտրոնային կորից ստացված զեղչային գործոնների: Եթե գնահատման մեթոդները կիրառվում են իրական արժեքը սահմանելու համար, դրանք հաստատվում կամ պարբերաբար վերլուծության են ենթարկվում որակավորված մասնագետների կողմից՝ անկախ առաջացման պայմաններից: Այնքանով, որքանով գործնականում հնարավոր է, մոդելները կիրառում են միայն դիտարկելի տվյալները, այնուամենայնիվ, այնպիսի ոլորտներում, ինչպիսին պարտքային ռիսկն է (ինչպես սեփականատիրոջ, այնպես էլ պայմանագրային գործընկերոջ), փոփոխականությունները և կոռելյացիաները պահանջում են Ղեկավարության գնահատականը: Այս ապագա դրամական միջոցներից

ցանկացածի գերագնահատումը և թերագնահատումը կարող է պահանջել այս ածանցյալների հաշվեկշռային արժեքների էական ճշգրտում:

Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններ

Բանկն իր գործունեության ընթացքում իրականացնում է գործառնություններ կապակցված կողմերի հետ: Գործող շուկայի բացակայության դեպքում Բանկը կատարում է դատողություններ գործառնությունների շուկայական կամ ոչ շուկայական բնույթի վերաբերյալ: Դատողությունները հիմնվում են այլ հաճախորդների հետ նմանատիպ գործառնությունների, ինչպես նաև արդյունավետ դրույքների վերլուծությունների վրա (տես՝ ծանոթագրություն 31):

Վարկերի և այլ փոխատվությունների արժեզրկում

Բանկը գնահատում է խնդրահարույց վարկերը և փոխատվությունները յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի համար՝ պարզելու համար, թե արդյոք առկա են արժեզրկման օբյեկտիվ հայտանիշներ: Մասնավորապես, ղեկավարության դատողությունն անհրաժեշտ է ապագա դրամական հոսքերի գումարը և պարբերականությունը գնահատելու համար, երբ անհրաժեշտ է պահանջվող պահուստի չափը որոշել: Նման գնահատումները հիմնված են որոշ գործոնների շուրջ ենթադրությունների վրա և ներկա արդյունքները կարող են տարբեր լինել՝ հանգեցնելով պահուստում հետագա փոփոխությունների:

Նշանակալի վարկերի և փոխատվությունների համար անհատական ստեղծված հատուկ պահուստներից բացի, Բանկը նաև ստեղծում է արժեզրկման խմբային պահուստներ, այն ռիսկերի գծով, որոնք չնայած որ անհատապես չեն գնահատվել, սակայն պարունակում են չվճարման ավելի մեծ ռիսկ, քան սկզբնապես որոշվել էր: Սա հաշվի է առնում այնպիսի գործոնների ազդեցությունը, ինչպիսիք են վատթարացումը երկրի ռիսկում, արդյունաբերության մեջ և տեխնոլոգիական հնացումը, ինչպես նաև բացահայտված կառուցվածքային թերությունները կամ դրամական հոսքերի նվազումները:

Հարկային օրենսդրություն

ՀՀ հարկային օրենսդրությունը ենթակա է տարակարծիք մեկնաբանությունների: Տես 30 ծանոթագրությունը:

Բանկի ղեկավարությունը չի վերանայել իր նախորդ գնահատումները, այսինքն չի ապաճանաչել հիմնական միջոցների հետ կապված իր նախկինում գնահատված հետաձգված հարկային պարտավորությունը և շարունակում է կատարել իր հարկային հաշվառումը, ինչպես նախկինում:

Կապիտալի գործիք հանդիսացող վաճառքի համար մատչելի ներդրումների արժեզրկում

Բանկը համարում է կապիտալի գործիք հանդիսացող վաճառքի համար մատչելի ներդրումն արժեզրկված, երբ դրա իրական արժեքի նվազումը էական է կամ կրում է երկարատև բնույթ: Որոշելու համար էական է կամ երկարատև նվազումը՝ Բանկը կատարում է որոշակի դատողություններ: Այդ դատողությունները կատարելիս, այլ գործոնների հետ մեկտեղ, Բանկը հաշվի է առնում նաև բաժնետոմսերի գնի փոփոխականությունը: Բացի դրանից, արժեզրկումը հնարավոր է, երբ առկա են ապացույցներ, որ վատացել է ֆինանսական վիճակը տվյալ կազմակերպության, արդյունաբերության կամ ճյուղի, որտեղ կատարվել է ներդրումը, կատարվել են փոփոխություններ տեխնոլոգիաներում և գործառնական կամ ֆինանսական դրամական հոսքերում:

6 Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	**2016**	2015
Վարկեր և փոխատվություններ հաճախորդներին	**19,596,435**	17,812,124
Վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթեր	**1,331,614**	910,778
Ֆինանսական կազմակերպությունների հաշիվներ	**91,578**	39,957
Հակադարձ ռեպո գործառնություններ	**86,416**	-
Անհատապես արժեզրկված ակտիվների գծով հաշվեգրված տոկոսներ	**187,066**	951,323
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ	**36,862**	-
Ֆակտորինգ	**-**	215
Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	**21,329,971**	19,714,397
Հաճախորդների հաշիվներ	**10,268,285**	9,738,417
Ֆինանսական կազմակերպությունների հաշիվներ	**927,321**	1,431,835
Կառավարության վարկեր	**175,932**	47,348
Ռեպո գործառնություններ	**207,360**	599,890
Փոխառություններ	**1,255,391**	1,613,872
Թողարկված պարտատոմսեր	**134,638**	-
Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	**12,968,927**	13,431,362

7 Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	**2016**	2015
Դրամարկղային գործառնություններ	**520,944**	892,244
Վճարային քարտերով գործառնություններ	**170,710**	189,909
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	**41,689**	45,133
Արտարժույթի փոխարկման գործառնություններ	**80,832**	88,545
Այլ վճարներ և կոմիսիոն եկամուտներ	**222,393**	119,071
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	**1,036,568**	1,334,902
Հաշվարկային գործառնություններ/փոխանցումներ	**95,529**	81,943
Վճարային քարտերով գործառնություններ	**142,538**	143,726
Արտարժույթի փոխարկման գործառնություններ	**3,410**	4,466
Բորսայական ծառայություններ	**18,420**	9,493
Այլ ծախսեր	**29,688**	18,073
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	**289,585**	257,701

8 Զուտ առևտրային եկամուտ

Հազար ՀՀ դրամ	**2016**	2015
Արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ	**594,467**	724,110
Ածանցյալ գործիքներից զուտ վնաս	**(256,470)**	(46,121)
Արժեթղթերով գործառնություններից վնաս	**(67,280)**	-
Ընդամենը զուտ առևտրային եկամուտ	**270,717**	677,989

9 Այլ եկամուտներ

Հազար ՀՀ դրամ	**2016**	2015
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	**1,105,394**	1,054,899
Ոչ առևտրային ակտիվների արտարժույթի փոխարկումից զուտ օգուտ	**181,453**	179,415
Բռնագանձված գրավների արժեզրկման հակադարձում	**126,836**	-
Թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից զուտ օգուտ	**3,730**	-
Հիմնական միոցների արժեքի վերականգնումից օգուտ	**-**	120,003
Այլ եկամուտ	**35,346**	29,440
Ընդամենը այլ եկամուտներ	**1,452,759**	1,383,757

10 Արժեզրկման ծախս

Հազար ՀՀ դրամ	**2016**	2015
Վարկեր և փոխատվություններ հաճախորդներին (ծանոթագրություն 18)	**4,429,112**	2,392,158
Այլ ակտիվներ (ծանոթագրություն 22)	**7,856**	6,237
Ընդամենը ակտիվների արժեզրկման ծախս	**4,436,968**	2,398,395

11 Անձնակազմի գծով ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	**2016**	2015
Աշխատակիցների հատուցումներ ներառյալ դրանց վերաբերող հարկերը	**3,125,380**	3,069,378
Անձնակազմի ուսուցման և այլ ծախսեր	**2,869**	1,432
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախսեր	**3,128,249**	3,070,810

12 Այլ ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	**2016**	2015
Նյութական ակտիվների վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	**549,324**	271,418
Գովազդի ծախսեր	**334,651**	299,572
Գործուղման ծախսեր	**19,620**	13,906
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	**129,651**	127,837
Վարձակալության գծով ծախսեր	**669,671**	771,161
Հարկեր, (բացառությամբ շահութահարկի) և տուրքեր	**412,076**	352,712
Խորհրդատվական և այլ ծառայությունների գծով ծախսեր	**88,094**	192,044
Անվտանգության գծով ծախսեր	**58,697**	58,654
Ներկայացուցչական ծախսեր	**113,470**	51,140
Գրասենյակային ծախսեր	**63,922**	68,407
Վճարված տուգանքներ	**1,878**	1,550
Թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից զուտ վնաս	**-**	4,592
Ավանդների ապահովագրություն	**260,989**	179,348
Համակարգչային ծրագրերի սպասարկում	**41,001**	41,001
Ինկասացիոն ծառայություններ	**69,336**	69,336
Հիմնական միջոցների արժեզրկումից կորուստներ	**89,434**	16,122
Հիմնական միջոցների օտարումից առաջացած կորուստներ	**16,731**	17,021
Բռնագանձված գրավների արժեզրկումից կորուստներ	**-**	183,065
Բռնագանձված գրավների իրացումից կորուստներ	**82,385**	40,109
Այլ ծախսեր	**149,653**	153,725
Ընդամենը այլ ծախսեր	**3,150,583**	2,912,720

13 Շահութահարկի գծով ծախս

Հազար ՀՀ դրամ	**2016**	2015
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	**149,795**	98,150
Հետաձգված հարկ	**(125,246)**	89,678
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	**24,549**	187,828

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 20% (2015թ.՝ 20%): ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՍ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման բազայի միջև: Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է 20% հիմնական դրույքաչափը կիրառելով:

Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի/(վնասի) միջև փոխկապակցվածությունը.

Հազար ՀՀ դրամ	**2016**	**Արդյունավետ դրույքաչափ (%)**	2015	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)
Շահույթ/(վնաս) մինչև հարկումը	**(418,669)**		546,309	
Շահութահարկ՝ 20% դրույքաչափով	**(83,734)**	**(20)**	109,262	20
Չհարկվող եկամուտ	**(7,480)**	**(2)**	(24,001)	(4)
Այլ հարկվող եկամուտ	**4,687**	**1**	1,777	-
Չնվազեցվող ծախսեր	**96,073**	**23**	126,531	23
Ածանցյալ գործիքներից զուտ եկամուտ	**51,294**	**12**	9,224	1
Արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություն	**(36,291)**	**(9)**	(34,965)	(6)
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	**24,549**	**5**	187,828	34

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ.

Հազար ՀՀ դրամ	**2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ**	**Ֆինանսական արդյունքներով ճանաչված**	**Սեփական կապիտալում ճանաչված**	**2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ**
Այլ պարտավորություններ	**52,083**	**10,763**	**-**	**62,846**
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	**229,565**	**-**	**(132,962)**	**96,603**
Այլ ակտիվներ	**36,613**	**(36,613)**	**-**	**-**
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	**318,261**	**(25,850)**	**(132,962)**	**159,449**
Պայմանական պարտավորություններ	**(22,642)**	**126**	**-**	**(22,516)**
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	**(7,030)**	**(2,933)**	**-**	**(9,963)**
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	**(922,286)**	**152,149**	**-**	**(770,137)**
Հիմնական միջոցներ	**(97,344)**	**1,754**	**(219,221)**	**(314,811)**
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	**(1,049,302)**	**151,096**	**(219,221)**	**(1,117,427)**
Զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն	**(731,041)**	**125,246**	**(352,183)**	**(957,978)**

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Ֆինանսական արդյունքներով ճանաչված	Սեփական կապիտալում ճանաչված	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Այլ պարտավորություններ	63,388	(11,305)	-	52,083
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	135,932	-	93,633	229,565
Այլ ակտիվներ	-	36,613	-	36,613
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	199,320	25,308	93,633	318,261
Պայմանական պարտավորություններ	(20,665)	(1,977)	-	(22,642)
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(8,360)	1,330	-	(7,030)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(806,744)	(115,542)	-	(922,286)
Հիմնական միջոցներ	(89,390)	1,203	(9,157)	(97,344)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(925,159)	(114,986)	(9,157)	(1,049,302)
Զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն	(725,839)	(89,678)	84,476	(731,041)

14 Մեկ բաժնետոմսին ընկնող շահույթ/(վնաս)

Հազար ՀՀ դրամ	**2016**	2015
Տարվա շահույթ/(վնաս)	**(443,218)**	358,481
Արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով շահաբաժիններ	**(160,053)**	(202,998)
Տարվա շահույթ/(վնաս)՝ նվազեցված արտոնյալ բաժնետոմսերի շահաբաժիններով	**(603,271)**	155,483
Շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թիվ (հատ)	**173,320,463**	99,163,757
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթը/(վնաս)	**(0.00348)**	0.00157

15 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Հազար ՀՀ դրամ	**2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ**	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Կանխիկ դրամական միջոցներ	**7,186,662**	7,147,554
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	**23,274,349**	15,849,237
Այլ բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	**3,086,625**	3,016,032
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	**33,547,636**	26,012,823

Թղթակցային հաշիվները ՀՀ ԿԲ-ում ներառում են նաև ՀՀ բանկային օրենսդրության համաձայն ՀՀ ԿԲ-ում տեղաբաշխված պարտադիր պահուստները, որոնք հաշվարկվում են Բանկի կողմից ներգրաված դրամային որոշ միջոցների 2%-ի և արտարժույթով որոշ միջոցների 18%-ի չափով: Այդ միջոցները 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում են 15,656,074 հազար դրամ (2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 14,289,553 հազար դրամ 2% և 20% համապատասխանաբար): Այդ միջոցների ելքագրումն արգելված չէ, սակայն պահուստավորման նվազագույն չափը չպահպանելը հանգեցնում է Կենտրոնական բանկի կողմից տույժերի կիրառման: Պարտադիր պահուստավորման միջոցների դիմաց Բանկը տոկոսներ չի ստանում:

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 2,439,644 հազար դրամ գումարով (79%) հաշիվները կենտրոնացված են երկու բանկերում, (2015թ. երկու բանկերում՝ 2,130,517 հազար դրամ (71%)):

2016թ. ընթացքում իրականացվել են հետևյալ անկանխիկ գործառնությունները.

- վարկային պարտավորությունների մարում գրավի սեփականության իրավունքի փոխանցման միջոցով 3,595,345 հազար դրամ գումարով (2015թ.՝ 408,225 հազար դրամ):

16 Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	**2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ**	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Դեպոնացված միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում	**510,000**	510,000
Հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր	**2,002,157**	-
Ավանդներ ֆինանսական կազմակերպություններում	**736,357**	735,854
Ֆինանսական կազմակերպություններին տրամադրված վարկեր	**20,033**	-
Ընդամենը պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	**3,268,547**	1,245,854

Դեպոնացված գումարը ՀՀ ԿԲ-ում իրենից ներկայացնում է ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների երաշխիքային ավանդ:

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ ռեպո համաձայնագրերով գնված արժեթղթերի իրական արժեքը և տրամադրված վարկերի հաշվեկշռային արժեքը ներկայացվում է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	**2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ**		2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Գրավի իրական արժեքը	**Վարկի գումարը**	Գրավի իրական արժեքը	Վարկի գումարը
ՀՀ պետական արժեթղթեր	**2,123,227**	**2,002,157**	-	-
Ընդամենը հետգնման պայմանագրերով գնված արժեթղթեր	**2,123,227**	**2,002,157**	-	**-**

17 Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Հազար ՀՀ դրամ	**2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ**			2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		
	Պայմանական գումար	**Ակտիվների իրական արժեք**	**Պարտավ. իրական արժեք**	Պայմանական գումար	Ակտիվների իրական արժեք	Պարտավ. իրական արժեք
Վաճառքի համար պահվող ածանցյալներ						
Սվոփ գործարքներ - արտարժույթային	**1,693,790**	**99,004**	**-**	-	-	-
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ	**1,693,790**	**99,004**	**-**	-	-	-

Առկա ածանցյալ ֆինանսական գործիքների համախառն պայմանագրային կամ պայմանական գումարները, համաձայն որոնց գործիքները նպաստավոր են կամ ոչ,

կարող են ժամանակ առ ժամանակ նշանակալիորեն տատանվել՝ հանգեցնելով ածանցյալ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համախառն իրական արժեքների տատանման:

18 Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

Հազար ՀՀ դրամ	**2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ**	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վարկեր	**104,462,281**	94,018,528
Օվերդրաֆտներ	**20,108,572**	20,736,215
	124,570,853	114,754,743
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխատվությունների գծով	**(5,943,790)**	(4,573,195)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	**118,627,063**	110,181,548

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերում և փոխատվություններում ներառված հաշվեգրված տոկոսները կազմում են 7,568,148 հազար դրամ (2015թ.՝ 6,576,740 հազար դրամ):

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է իրավաբանական անձանց ՀՀ դրամով տրամադրված վարկերի համար 13.65%, ԱՄՆ դոլարով վարկերի համար 13.28%, Եվրո արժույթով տրամադրված վարկերի համար 12.79%,Ռուբլով վարկերի համար 15.41%, ֆիզիկական անձանց՝ ՀՀ դրամով տրամադրված վարկերի համար 21.66%, ԱՄՆ դոլարով վարկերի համար 14.39%, Եվրո արժույթով տրամադրված վարկերի համար 12.19%, Ռուբլով վարկերի համար 19.49% (2015թ.՝ իրավաբանական անձանց ՀՀ դրամով տրամադրված վարկերի համար 16.09%, ԱՄՆ դոլարով վարկերի համար 15.3%, Եվրո արժույթով տրամադրված վարկերի համար 14.16%, ֆիզիկական անձանց՝ ՀՀ դրամով տրամադրված վարկերի համար 25.46%, ԱՄՆ դոլարով վարկերի համար 17.59%, Եվրո արժույթով տրամադրված վարկերի համար 11.92%, Ռուբլով վարկերի համար 19.49%):

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի կենտրոնացում տրամադրված վարկերի գծով 27,772,226 հազար դրամ (համախառն վարկային պորտֆելի 22%-ը) ընդհանուր գումարով, տրամադրված թվով 15 վարկառուների և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց (2015թ՝ 23,339,952 հազար դրամ կամ 20%՝ տրամադրված թվով 15 վարկառուների և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց): Նշված վարկերի գծով արժեզրկումից պահուստները կազմում են 1,308,341 հազար դրամ (2015թ՝ 1,496,852 հազար դրամ):

Տրամադրված վարկերի և փոխառությունների վերլուծությունն ըստ տնտեսության ճյուղերի ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	**2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ**	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Արդյունաբերություն	**9,859,654**	9,503,504
Գյուղատնտեսություն	**702,761**	684,061
Շինարարություն	**5,487,155**	4,542,902
Տրանսպորտ	**3,916,190**	4,235,454
Առևտուր	**24,952,250**	23,902,749
Սպասարկում	**8,879,170**	8,888,679
Սպառողական	**47,898,778**	41,191,322
Հիփոթեքային	**12,600,173**	14,162,071
Այլ	**10,274,722**	7,644,001
	124,570,853	114,754,743
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխատվությունների գծով	**(5,943,790)**	(4,573,195)
Ընդամենը վարկեր և փոխատվություններ	**118,627,063**	110,181,548

Վարկերի և փոխատվությունների գծով արժեզրկման պահուստի շարժն ըստ դասերի հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	Արդյունա-բերություն	Գյուղատնտե-սություն	Շինարա-րություն	Տրանս-պորտ	Առևտուր	Սպասար-կում	Սպառո-ղական	Հիփոթե-քային	Այլ	**2016** Ընդամենը
2016թ. հունվարի 1 դրությամբ	**266,353**	**21,000**	**85,468**	**504,175**	**1,248,540**	**1,068,221**	**946,317**	**352,011**	**81,110**	**4,573,195**
Տարվա ծախս/(հակադարձում)	**286,698**	**15,763**	**213,934**	**207,889**	**564,577**	**(292,011)**	**2,657,130**	**320,845**	**454,287**	**4,429,112**
Դուրսգրում	**(376,348)**	**(17,791)**	**(4,609)**	**(244,320)**	**(671,174)**	**(248,097)**	**(3,097,785)**	**(454,972)**	**(893)**	**(5,115,989)**
Վերադարձ	**290,029**	**5,405**	**29,548**	**37,015**	**584,870**	**21,367**	**721,727**	**313,149**	**54,362**	**2,057,472**
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**466,732**	**24,377**	**324,341**	**504,759**	**1,726,813**	**549,480**	**1,227,389**	**531,033**	**588,866**	**5,943,790**
Անհատական արժեզրկում	**377,928**	**17,643**	**275,797**	**496,938**	**1,529,388**	**502,611**	**215,537**	**301,106**	**502,630**	**4,219,578**
Խմբային արժեզրկում	**88,804**	**6,734**	**48,544**	**7,821**	**197,425**	**46,869**	**1,011,852**	**229,927**	**86,236**	**1,724,212**
	466,732	**24,377**	**324,341**	**504,759**	**1,726,813**	**549,480**	**1,227,389**	**531,033**	**588,866**	**5,943,790**
Անհատապես արժեզրկված վարկերի համախառն գումար (մինչև անհատապես գնահատված արժեզրկման պահուստներով զտելը)	**979,218**	**29,404**	**632,716**	**3,134,141**	**5,217,432**	**4,192,285**	**408,659**	**921,433**	**1,009,624**	**16,524,912**

Հազար ՀՀ դրամ	Արդյունա-բերություն	Գյուղատնտես-ություն	Շինարա-րություն	Տրանս-պորտ	Առևտուր	Սպասարկում	Սպառողական	Հիփոթեքային	Այլ	2015 Ընդամենը
2015թ. հունվարի 1 դրությամբ	1,012,858	7,786	47,730	410,665	1,079,786	1,001,857	682,390	200,413	72,632	4,516,117
Տարվա ծախս/(հակադարձում)	(817,497)	46,254	(156,456)	179,745	111,710	(21,885)	2,673,973	362,396	13,918	2,392,158
Դուրսգրում	(114,666)	(37,863)	(26,917)	(89,635)	(526,328)	(6,566)	(3,255,347)	(408,053)	(6,288)	(4,471,663)
Վերադարձ	185,658	4,823	221,111	3,400	583,372	94,815	845,301	197,255	848	2,136,583
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	266,353	21,000	85,468	504,175	1,248,540	1,068,221	946,317	352,011	81,110	4,573,195
Անհատական արժեզրկում	181,249	14,399	46,364	494,971	1,035,908	1,049,140	337,451	242,513	4,873	3,406,868
Խմբային արժեզրկում	85,104	6,601	39,104	9,204	212,632	19,081	608,866	109,498	76,237	1,166,327
	266,353	21,000	85,468	504,175	1,248,540	1,068,221	946,317	352,011	81,110	4,573,195
Անհատապես արժեզրկված վարկերի համախառն գումար (մինչև անհատապես գնահատված արժեզրկման պահուստներով զտելը)	993,073	23,999	632,471	3,315,050	2,639,554	6,980,571	600,288	3,212,230	20,303	18,417,539

Տրամադրված վարկերի և փոխատվությունների վերլուծությունն ըստ հաճախորդների ունի հետևյալ տեսքը.

Հազար ՀՀ դրամ	**2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ**	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Պետական ձեռնարկություններ	**323,214**	323,190
Մասնավոր ձեռնարկություններ	**51,531,905**	47,031,132
Ֆիզիկական անձիք	**61,433,218**	56,288,029
Անհատ ձեռնարկատերեր	**11,282,516**	11,112,392
	124,570,853	114,754,743
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխատվությունների գծով	**(5,943,790)**	(4,573,195)
Ընդամենը վարկեր և փոխատվություններ	**118,627,063**	110,181,548

Ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկերը ներկայացվում են ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	**2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ**	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հիփոթեքային	**12,600,173**	14,162,071
Սպառողական	**47,350,203**	39,886,245
Ավտոմեքենաների ձեռքբերման	**537,475**	1,305,077
Այլ	**945,367**	934,636
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկեր	**61,433,218**	56,288,029

Ինչպես նշված է 32 ծանոթագրությունում, 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկերի և փոխատվությունների գնահատված իրական արժեքը մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

Վարկային պորտֆելին ներհատուկ այլ ռիսկերը բացահայտված են 35 ծանոթագրությունում: Տեղեկատվությունը Բանկի հետ կապված անձանց վերաբերյալ բացահայտված է 31 ծանոթագրությունում:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների ժամկետային վերլուծությունը ներկայացված է 34 ծանոթագրությունում:

19 Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ

Հազար ՀՀ դրամ	**2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ**	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Չգնանշվող ներդրումներ		
ՀՀ կազմակերպությունների բաժնետոմսեր	**12,690**	12,690
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	**13,902,603**	4,177,724
Ոչ-պետական պարտատոմսեր	**484,661**	221,447
Ընդամենը ներդրումներ	**14,399,954**	4,411,861

Բոլոր պարտքային արժեթղթերն ունեն հաստատուն տոկոսներ.

Չգնանշվող վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերը չափվում են իրական արժեքով, օգտագործելով գնահատման տեխնիկա՝ հիմնված տվյալ պահին գործող շուկայական տոկոսադրույքների վրա, որպես տվյալ ֆինանսական գործիքի ապագա դրամական հոսքերի զեղչատոկոս:

Վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերն ըստ արդյունավետ տոկոսադրույքների և ժամկետների ներառում են.

Հազար ՀՀ դրամ	**2016**		2015	
	%	**ժամկետ**	%	ժամկետ
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	**5.72-14.94%**	**2018-2028**	6.23-14.10%	2015-2028

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերը 4,136,760 հազար դրամով իրական արժեքով վաճառվել էին երրորդ անձանց ռեպո համաձայնագրերով՝ 6 ամիսը չգերազանցող ժամանակահատվածներով: Դրանք վերադասակարգվել էին որպես ռեպո համաձայնագրերով գրավադրված արժեթղթեր հաշվապահական հաշվեկշռում՝ առանձին տողում (Ծանոթ. 28):

Բոլոր չգնանշված վաճառքի համար մատչելի բաժնեմասային արժեթղթերը գրանցված են ինքնարժեքով նվազեցված արժեզրկման կորուստներով, քանի որ իրական արժեքը չի կարող արժանահավատորեն գնահատվել: Այս ներդրումների համար չկա գնանշվող շուկա և Բանկը նախատեսում է դրանք պահել երկար ժամկետով:

20 Հիմնական միջոցներ

	Հող և շենքեր	Վարձակալ. հիմն. միջ.գծով կապ. ներդր.	Համակարգչային տեխնիկա և կապի միջոցներ	Փոխադրամիջոցներ	Գրասենյակային սարքա-վորում և այլ հիմնական միջոցներ	Ընդամենը
ՍԿԶԲՆԱԿԱՆ ԿԱՄ ՎԵՐԱԳՆԱՀԱՏՎԱԾ ԱՐԺԵՔ						
2015թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	3,400,400	385,217	1,020,942	297,181	2,386,881	7,490,621
Ավելացում	50,010	25,598	71,625	2,198	225,687	375,118
Օտարում	-	(5,753)	(36,697)	(119,852)	(80,699)	(243,001)
Հիմնական միջոցների վերագնահատում	149,663	-	-	-	-	149,663
Վերագնահատման արդյունքում մաշվածության ճշգրտում	(233,719)	-	-	-	-	(233,719)
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**3,366,354**	**405,062**	**1,055,870**	**179,527**	**2,531,869**	**7,538,682**
Ավելացում	**1,150,991**	**36,811**	**133,312**	**2,526**	**707,843**	**2,031,483**
Օտարում	**(94,314)**	**-**	**(30,759)**	**-**	**(30,092)**	**(155,165)**
Հիմնական միջոցների վերագնահատում	**1,006,672**	**-**	**-**	**-**	**-**	**1,006,672**
Վերագնահատման արդյունքում մաշվածության ճշգրտում	**(120,938)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**(120,938)**
Վերադասակարգում	**299,994**	**(299,994)**	**-**	**-**	**-**	**-**
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**5,608,759**	**141,879**	**1,158,423**	**182,053**	**3,209,620**	**10,300,734**
ԿՈՒՏԱԿՎԱԾ ՄԱՇՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆ						
2015թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	185,313	87,357	636,889	118,705	1,319,901	2,348,165
Հատկացումներ	57,955	10,715	95,413	32,006	216,863	412,952
Օտարում	-	(5,753)	(36,097)	(69,968)	(42,240)	(154,058)
Վերագնահատման արդյունքում մաշվածության ճշգրտում	(233,719)	-	-	-	-	(233,719)
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**9,549**	**92,319**	**696,205**	**80,743**	**1,494,524**	**2,373,340**
Հատկացումներ	**68,867**	**6,222**	**129,216**	**26,060**	**219,648**	**450,013**
Օտարում	**(1,813)**	**-**	**(30,236)**	**-**	**(21,345)**	**(53,394)**
Վերագնահատման արդյունքում մաշվածության ճշգրտում	**(120,938)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**(120,938)**
Վերադասակարգում	**56,177**	**(56,177)**	**-**	**-**	**-**	**-**
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**11,842**	**42,364**	**795,185**	**106,803**	**1,692,827**	**2,649,021**
ՄՆԱՑՈՐԴՅԱԻՆ ԱՐԺԵՔ						
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**5,596,917**	**99,515**	**363,238**	**75,250**	**1,516,793**	**7,651,713**
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,356,805	312,743	359,665	98,784	1,037,345	5,165,342

Ակտիվների վերագնահատում

Հողի և շենքերի վերագնահատումը կատարվել է անկախ գնահատողի կողմից 2016թ. դեկտեմբերին՝ կիրառելով համեմատական վաճառքների մեթոդը, որի արդյունքում առաջացել է վերագնահատումից հաշվեկշռային արժեքի զուտ աճ 1,006,672 հազար դրամ գումարով (2015թ՝ 149,663 հազար դրամ): Հողի և շենքերի իրական արժեքի գնահատման համար ղեկավարությունը հիմք է ընդունում անկախ գնահատողների կողմից ներկայացված արդյունքները:

Եթե հողը և շենքերը ներկայացվեին սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ, հաշվեկշռային արժեքը 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կկազմեր՝ 4,512,820 հազար դրամ (2015թ՝ 3,192,114 հազար դրամ):

Ամբողջությամբ մաշված ակտիվներ

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվների սկզբնական արժեքը կազմում է 1,203,695 հազար դրամ (2015թ.՝ 1,036,034 հազար դրամ):

Ներդրման փուլում գտնվող հիմնական միջոցներ

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ներդրման փուլում գտնվող հիմնական միջոցների գումարը կազմում է 737,736 հազար դրամ, այդ թվում 18,200 հազ. դրամ՝ շենքեր (2015թ՝ 466,468 հազար դրամ, այդ թվում 17,830 հազ. դրամ՝ շենքեր):

Հիմնական միջոցների սահմանափակումներ

2016թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա հիմնական միջոցների:

Պայմանագրային պարտավորություններ

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի պայմանագրային պարտավորություններ հիմնական միջոցներում ներդրումներ կատարելու նպատակով, (2015թ.՝ նույնպես):

21 Ոչ նյութական ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	Արտոնագրեր	Համակարգչային ծրագրեր	Այլ	Ընդամենը
ՍԿԶԲՆԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ				
2015թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	922,811	535,272	100,433	1,558,516
Ավելացում	8,027	132,035	-	140,062
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**930,838**	**667,307**	**100,433**	**1,698,578**
Ավելացում	**6,104**	**143,720**	**588**	**150,412**
Օտարում	**-**	**(115)**	**-**	**(115)**
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**936,942**	**810,912**	**101,021**	**1,848,875**
ԱՄՈՐՏԻԶԱՑԻԱ				
205թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	113,086	133,564	57,084	303,734
Մասհանումներ	58,510	19,898	2,388	80,796
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**171,596**	**153,462**	**59,472**	**384,530**
Մասհանումներ	**56,491**	**25,470**	**2,398**	**84,359**
Օտարում	**-**	**(115)**	**-**	**(115)**
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**228,087**	**178,817**	**61,870**	**468,774**
ՄՆԱՑՈՐԴՅԱԻՆ ԱՐԺԵՔ				
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**708,855**	**632,095**	**39,151**	**1,380,101**
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	759,242	513,845	40,961	1,314,048

Պայմանագրային պարտավորություններ

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի պայմանագրային պարտավորություններ ոչ նյութական ակտիվներում ներդրումների գծով:

2016թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա ոչ նյութական ակտիվների:

2016թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ արտոնագրերում ներառված է 534,750 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեքով վճարային քարտերով գործառնությունների քլիրինգային

գործընթացի իրականացման համար համապատասխան ծրագրերի արտոնագիրը (2015թ՝ 580,189 հազար դրամ):

22 Այլ ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Կանխավճարներ և այլ դեբիտորներ	**488,267**	1,264,949
Ստացվելիք գումարներ	**153,094**	39,996
Այլ ակտիվներ	**564,424**	343,092
	1,205,785	1,648,037
Արժեզրկումից պահուստներ այլ ակտիվների գծով	**(10,522)**	(16,081)
	1,195,263	1,631,956
Բռնագանձված ակտիվներ	**4,993,452**	3,601,921
Այլ կանխավճարված հարկեր	**-**	1,565
Նյութեր	**96,273**	99,758
Թանկարժեք մետաղներ	**56,073**	52,343
Ընդամենը այլ ակտիվներ	**6,341,061**	5,387,543

Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի ապահովվածություն հանդիսացող բռնագանձված գրավները իրենցից ներկայացնում են անշարժ գույք: Ակտիվները չափվում են հաշվեկշռային արժեքից և իրական արժեքից հանած վաճառքի ծախսումներից նվազագույնով:

Այլ ակտիվների գծով արժեզրկման կորուստների պահուստի շարժը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	Ընդամենը
2015թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	9,844
Տարվա ծախս	6,237
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**16,081**
Տարվա ծախս	**7,856**
Հակադարձում	**(13,415)**
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**10,522**

23 Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Այլ բանկերի թղթակցային հաշիվներ	**4,217**	84,849
Այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ընթացիկ հաշիվներ	**84,011**	47,836
Վարկեր ֆինանսական կազմակերպություններից	**4,006,148**	17,117,304
Ռեպո համաձայնագրերով վարկեր	**-**	4,002,028
Ավանդներ այլ ֆինանասական կազմակերպություններից	**948,312**	1,003,495
Ընդամենը պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	**5,042,688**	22,255,512

2016թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ ՀՀ դրամով պարտավորությունների համար միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը

կազմում է 8.98% (2015թ. 9.79%) և 6.2% ԱՄՆ դոլարով պարտավորությունների համար (2015թ.՝ 6.8%):

Ֆինանսական կազմակերպություններից ավանդներն ունեն հաստատուն տոկոսադրույքներ: Վարկերն ունեն հաստատուն և փոփոխական տոկոսադրույքներ:

Հաշվետու ժամանակաշրջանում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2015թ. ՝ ոչինչ):

24 Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Իրավաբանական անձինք		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	**6,338,541**	6,536,569
Ժամկետային ավանդներ	**21,520,427**	6,997,688
	27,858,968	13,534,257
Ֆիզիկական անձինք		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	**6,870,910**	5,614,865
Ժամկետային ավանդներ	**93,282,691**	84,461,903
	100,153,601	90,076,768
Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	**128,012,569**	103,611,025

Ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց ավանդներն ունեն հաստատուն տոկոսադրույքներ:

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց ընթացիկ և ժամկետային ավանդներում ներառված են ավանդներ, որոնք հանդիսանում են ապահովածություն տրամադրված վարկերի, երաշխիքների գծով 15,228,974 հազար դրամ գումարով (2015թ. 7,011,401 հազար դրամ): Այդ ավանդների իրական արժեքը մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ամենամեծ իրավաբանական և ֆիզիկական անձ հանդիսացող տաս հաճախորդների ավանդների ընդհանուր գումարը կազմում է 28,217,786 հազար դրամ (2015թ. 8,724,848 հազար դրամ) կամ իրավաբանական և ֆիզիկական անձ հանդիսացող հաճախորդների ավանդների ընդհանուր գումարի 22% (2015թ. 9.5%):

Հաշվետու ժամանակաշրջանում Բանկը չի ունեցել չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2015: ոչինչ):

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդների նկատմամբ պարտավորությունների գծով միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է իրավաբանական անձանց ՀՀ դրամով պարտավորությունների համար 13.2%, ԱՄՆ դոլարով պարտավորությունների համար 5.93%, Եվրո արժույթով պարտավորությունների համար 3.73%, ֆիզիկական անձանց՝ ՀՀ դրամով պարտավորությունների համար 13.27%, ԱՄՆ դոլարով պարտավորությունների համար 6.24%, Եվրո արժույթով պարտավորությունների համար 6.6%, (2015թ.՝ իրավաբանական անձանց ՀՀ դրամով պարտավորությունների համար 13.59%, ԱՄՆ դոլարով պարտավորությունների համար 8.85%, Եվրո արժույթով պարտավորությունների համար 7.56%, ֆիզիկական անձանց՝ ՀՀ դրամով

պարտավորությունների համար 17.33%, ԱՄՆ դոլարով պարտավորությունների համար 7.66%, Եվրո արժույթով պարտավորությունների համար 6.6%):

25 Փոխառություններ

Հազար ՀՀ դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ստորադաս փոխառություն ոչ ֆինանսական կազմակերպություններից	**7,714,584**	5,273,785
Վարկեր ՀՀ կառավարությունից	**3,125,813**	559,699
Այլ փոխառություն	**2,419,990**	2,237,706
Ընդամենը փոխառություններ	**13,260,387**	8,071,190

ՀՀ կառավարության նկատմամբ պարտավորությունները ներառում են վարկեր ստացված Գյուղատնտեսության Զարգացման Միջազգային Հիմնադրամի «Գյուղական Տարածքների Տնտեսական զարգացման ծրագրի իրականացմանն աջակցելու նպատակով» և «Տնտեսության կայունացման վարկավորման ծրագրի» շրջանակներում իրականացվող ֆինանսավորման նպատակով: Վարկերն ունեն հաստատուն տոկոսադրույքներ:

Բանկը ներգրավել է ստորադաս երկարաժամկետ փոխառություն և կարճաժամկետ վերականգնվող փոխառություն Բանկի հետ կապակցված Կազմակերպությունից (տես ծանոթագրություն 31):

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ Կառավարությունից ստացված ՀՀ դրամով վարկերի միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 7.39%, ԱՄՆ դոլարով վարկերի համար՝ 4.06% (2015.՝ ՀՀ դրամով վարկերի միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 7.15%, ԱՄՆ դոլարով վարկերի համար՝ 4.06%):

Հաշվետու ժամանակաշրջանում Բանկը չի ունեցել չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2015: ոչինչ):

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներգրավված փոխառությունների միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 12.87% (2015: 10.28%):

26 Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

Հազար ՀՀ դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ոչ ընթացիկ պարտատոմսեր	**2,652,531**	-
Ընդամենը թողարկված պարտքային արժեթղթեր	**2,652,531**	-

2016թ. ընթացքում թողարկվել են 10,000 դրամ անվանական արժեքով 18,482 հատ անվանական արժեկտրոնային պարտատոմսեր, տարեկան 13.5% տոկոսադրույքով և մինչև 2018թ. մարման ժամկետով:

2016թ. ընթացքում թողարկվել են 100 ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով 50,000 հատ անվանական արժեկտրոնային պարտատոմսեր, տարեկան 8% տոկոսադրույքով և մինչև 2018թ. մարման ժամկետով:

Հաշվետու ժամանակաշրջանում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ:

27 Այլ պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վճարվելիք գումարներ	**155,691**	114,587
Վճարվելիք գումարներ շահաբաժինների գծով	**-**	86,797
Պարտավորություն անձնակազմի նկատմամբ	**214,485**	155,135
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	**370,176**	356,519
Պարտավորություններ հարկերի գծով՝ բացառությամբ շահութահարկի	**197,717**	304,350
Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտներ	**59,000**	41,596
Ստացված կանխավճարներ	**-**	59,535
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	**256,717**	405,481
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	**626,893**	762,000

28 Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր

Հազար ՀՀ դրամ	Ակտիվ		Պարտավորություն	
	2016	2015	**2016**	2015
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ (ծանոթ. 19, 23)	**-**	4,136,760	**-**	4,002,028
	-	4,136,760	**-**	4,002,028

29 Սեփական կապիտալ

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում էր 19,093,378 հազար դրամ: Համաձայն Բանկի կանոնադրության, վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմված է թվով 158,923,780 սովորական բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 100 դրամ անվանական արժեքով և 32,010,000 արտոնյալ հաստատագրված բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 100 դրամ անվանական արժեքով:

2016թ. և 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի բաժնետերերն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2016		2015	
	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	**Բաժնեմասը վճարված կապիտալում**	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնեմասը վճարված կապիտալում
Ռիպատոնսո Հոլդինգս Լիմիթեդ	**16,805,935**	**88**	-	-
Սֆիկարո Ինվեսթմենթս Լիմիթեդ	**1,231,903**	**6**	-	-
Գլովերի Հոլդինգ էլԹիԴի	**-**	**-**	13,100,700	92
Առոլովա էնթերփրայզիս լիմիթեդ	**708,284**	**4**	509,395	4
Ամիքսոն Բիզնես էլԹիԴի	**-**	**-**	350,000	2
Այլ	**347,256**	**2**	207,852	2
	19,093,378	**100**	14,167,947	100

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կողմից հետ գնված բաժնետոմսեր չեն եղել:

2016թ. Բանկը ավելացրել է բաժնետիրական կապիտալը 11,328,490 հազար դրամ գումարով, որից էմիսիոն եկամուտը կազմել է 6,403,059 հազար դրամ (2015թ. 2,454,669 հազար դրամ գումարով, որից էմիսիոն եկամուտը կազմել է 1,387,422 հազար դրամ): Բանկի բաժնետիրական կապիտալի ավելացումը իրականացվել է բաժնետերերի կողմից ՀՀ դրամով և նրանք իրավունք ունեն ստանալ շահաբաժին և բաշխել շահույթը ՀՀ դրամով:

Սովորական բաժնետոմսերի բաժնետերերը իրավունք ունեն ստանալու շահաբաժին և մեկ ձայնի իրավունք Բանկի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում: Արտոնյալ բաժնետոմսերը ունեն մեկ ձայնի իրավունք միայն Բանկի վերակազմակերպման կամ լուծարման և կանոնադրության մեջ արտոնյալ բաժնետոմսերի սեփականատերերի իրավունքները սահմանափակող որոշումների իրականացման հարցերում և ունեն երաշխավորված տարեկան շահաբաժին:

Արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով ֆինանսական հաշվետվություններում 2016թ. հայտարարված և վճարված շահաբաժինների գումարը կազմում է 160,053 հազար դրամ (2015թ.՝ 202,998 հազար դրամ):

Բաշխման ենթակա Բանկի պահուստները սահմանափակվում են կուտակված շահույթով: Բաշխման ոչ ենթակա միջոցները ներկայացված են գլխավոր պահուստով, որը ստեղծված է համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների՝ ընդհանուր բանկային ռիսկերը, ներառյալ հնարավոր կորուստները և այլ չնախատեսված ռիկերը և ծախսերը փոխհատուցելու նպատակով: Պահուստը ստեղծվել է համաձայն Բանկի կանոնադրության, որը նախատեսում է պահուստի ստեղծում այդ նպատակների համար ոչ պակաս քան հաշվապահական հաշվառման հաշիվներում արտացոլված բաժնետիրական կապիտալի 15 %-ի չափով:

30 Պայմանական պարտավորություններ

Իրավական և հարկային պարտավորություններ

Հայաստանում հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է, և նրան բնորոշ է օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների հաճախակի փոփոխությունները, որոնք երբեմն անհասկանալի են, հակասական և ենթակա տարբեր մեկնաբանությունների: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրման հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում, հարկային մարմինների կողմից չի կարող կիրառվել հավելյալ հարկերի պարտադրումներ, տույժեր և տուգանքներ, ավելի քան ստուգման նախորդող հաշվետու 3 տարիների համար:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել հարկային ռիսկեր, որոնք ավելի զգալի են քան այլ երկներում: Ղեկավարությունը համոզված է, որ պատշաճ կերպով կատարել է իր հարկային պարտավորությունները, հիմնվելով Հայաստանում կիրառվող հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների իր մեկնաբանությունների վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և եթե ղեկավար մարմիններին հաջողվի հարկադրել իրենց մեկնաբանությունները, ապա այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ազդեցությունը կարող է էական լինել:

Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ, երաշխիքներ և այլ ֆինանսական պայմանագրեր

Իր գործունեության ընթացքում Բանկը տրամադրում է իր հաճախորդներին հետհաշվեկշռային ռիսկ պարունակող ֆինանսական գործիքներ: Նշված ֆինանսական

գործիքները, որոնք ունեն վարկային ռիսկի տարբեր մակարդակներ, չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ:

Դեկտեմբերի 31 դրությամբ անվանական կամ պայմանագրային գումարները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	**2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ**	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վարկային գծերի չօգտագործված մաս	**3,808,689**	3,468,061
Տրամադրված երաշխիքներ	**2,184,384**	1,612,800
Ընդամենը վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	**5,993,073**	5,080,861

Պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով – բանկը որպես վարձակալող

Բանկն իր գործունեությունն ապահովելու նպատակով կնքում է առևտրային վարձակալության պայմանագրեր շենք և տարածքներ վարձակալելու նպատակով:

Գործառնական վարձակալության գծով վճարվելիք ապագա ընդհանուր նվազագույն վարձավճարների կառուցվածքը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	**2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ**	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Մինչև 1 տարի	**331,816**	662,481
1-5 տարի	**625,668**	1,844,972
5 տարուց ավելի	**46,719**	73,395
Ընդամենը պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով	**1,004,203**	2,580,848

Գործառնական վարձակալության գծով վճարվելիք ապագա ընդհանուր նվազագույն վարձավճարները աճել են գլխամասի տարածքի վարձակալության ժամկետի երկարաձգման հետևանքով:

Կապիտալ բնույթի պարտավորություններ

Կապիտալ բնույթի պարտավորությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը բացահայտված է 20, 21 ծանոթագրություններում:

Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրության ոլորտը գտնվում է զարգացման փուլում, և այլ երկրներին հատուկ բազմաթիվ ապահովագրության ձևաչափեր հիմնականում դեռևս կիրառելի չեն: Բանկը նախատեսում է իր գործունեության դադարեցմանը, ինչպես նաև իր գույքի կամ գործունեության հետ կապված ապահովագրական դեպքերի ժամանակ առաջացող գույքի և շրջակա միջավայրի վնասի՝ երրորդ կողմի նկատմամբ պարտավորությանը վերաբերող մասնակի ապահովագրություն: Քանի դեռ Բանկը չի նախատեսել ամբողջական ապահովագրություն, առկա է ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է ունենալ բացասական ազդեցություն Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

31 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Համաձայն ՀՀՍՄ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտում» կողմերը համարվում են կապակցված, եթե նրանցից մեկը կարող է վերահսկել մյուսին կամ նշանակալի ազդեցություն ունենալ մյուսի վրա՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ

կայացնելիս: Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով Բանկի կապակցված կողմերն են՝ նրա բաժնետերերը, ղեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձիք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները:

Բանկի վերջնական վերահսկող են համարվում ՌԴ գործարարներ Գ. Զաքարյանը և Գ. Պիսկովը՝ հավասարաչափ բաժնեմասերով:

Բանկն իր գործունեության ընթացքում ներգրավված է լինում կապակցված կողմերի հետ մի շարք գործարքներում: Այդ գործարքները ներառում են վարկերը, ավանդները և այլն:

Գործարքների ծավալները, մնացորդները տարվա վերջի դրությամբ և տարվա եկամուտ և ծախսերը հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Բաժնետերեր	Ղեկավար անձնակազմը	Բաժնետերեր	Ղեկավար անձնակազմը
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Ակտիվներ				
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ				
Հունվարի 1-ի դրությամբ, համախառն	**239,451**	**208,518**	246,962	578,709
Տարվա ընթացքում տրամադրված վարկեր	**3,551,055**	**148,155**	2,477	215,676
Տարվա ընթացքում մարված վարկեր	**(139,519)**	**(158,691)**	(9,988)	(585,867)
Վարկի մնացորդը դեկտեմբերի 31 դրությամբ, համախառն	**3,650,987**	**197,982**	239,451	208,518
Արժեզրկումից պահուստ	**(36,510)**	**(1,980)**	(2,395)	(2,085)
Դեկտեմբերի 31 դրությամբ	**3,614,477**	**196,002**	237,056	206,433
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ				
Հունվարի 1-ի դրությամբ	**566,731**	**-**	540,238	-
Տարվա ընթացքում տրամադրված	**53,838,524**	**-**	83,418,690	-
Տարվա ընթացքում մարված	**(54,048,972)**	**-**	(83,392,197)	-
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**356,283**	**-**	566,731	-
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ				
Հունվարի 1-ի դրությամբ	**874,173**	**-**	890,535	-
Տարվա ընթացքում ստացված	**6,670,222**	**-**	7,623,634	-
Տարվա ընթացքում վճարված	**(7,104,244)**	**-**	(7,639,996)	-
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**440,151**	**-**	874,173	-
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ				
Հունվարի 1-ի դրությամբ	**671,531**	**192,156**	362,014	624,226
Տարվա ընթացքում ստացված ավանդներ	**35,735,685**	**1,609,908**	31,543,725	2,052,752
Տարվա ընթացքում վճարված ավանդներ	**(35,957,424)**	**(1,560,870)**	(31,234,208)	(2,484,822)
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**449,792**	**241,194**	671,531	192,156
Փոխառություններ				
Հունվարի 1-ի դրությամբ	**7,511,491**	**-**	11,466,893	-
Տարվա ընթացքում ստացված փոխառություններ	**43,330,941**	**-**	33,042,171	-
Տարվա ընթացքում վճարված փոխառություններ	**(40,707,858)**	**-**	(36,997,573)	-
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**10,134,574**	**-**	7,511,491	-

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն				
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	**210,410**	**24,052**	37,373	21,109
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	**(1,273,155)**	**(50,748)**	(2,071,004)	(48,983)
Վարկային կորուստների ծախս/(հակադարձում)	**(34,115)**	**105**	(75)	(3,702)
Գործառնական վարձակալության գծով վճարված գումարներ	**(307,473)**	**-**	(312,000)	-
Ապահովագրության գծով վճարներ	**(35,121)**	**-**	(41,923)	-

Բանկի հետ կապված անձանց տարվա ընթացքում տրամադրված վարկերը վճարման են ենթակա 1-ից 15 տարիների ընթացքում և դրանց տոկոսադրույքը կազմում է 12-21%:

Ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	**2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ**	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Աշխատավարձ և պարգևատրումներ	**590,026**	631,517
Ընդամենը ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումներ	**590,026**	631,517

32 Իրական արժեքի չափումը

Բանկի ղեկավարությունը սահմանում է ինչպես իրական արժեքի պարբերաբար չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը, ինչպես օրինակ չգնանշվող առևտրային և վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերը, հողը և շենքերը, այնպես էլ ոչ պարբերաբար չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը, ինչպես օրինակ վաճառքի համար պահվող ակտիվները:

Անկախ գնահատողները ներգրավվում են նշանակալի ակտիվների, մասնավորապես հիմնական միջոցների և բռնագանձված ակտիվների գնահատման մեջ: Անկախ գնահատողների ընդգրկումը յուրաքանչյուր տարի որոշվում է Բանկի ղեկավարության կողմից:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին Բանկի ղեկավարությունը վերլուծում է ակտիվների և պարտավորությունների արժեքների փոփոխությունները, որոնք պետք է վերագնահատվեն համաձայն Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության: Այս վերլուծությունների համար ճշտվում է հիմնական տվյալները, որոնք կիրառվել են նախորդ գնահատման ժամանակ, համադրելով գնահատման հաշվարկի տեղեկատվությունը պայմանագրերի և այլ համապատասխան փաստաթղթերի հետ: Բանկի ղեկավարությունը Բանկի անկախ գնահատողների հետ միասին համեմատում է յուրաքանչյուր ակտիվի և պարտավորության իրական արժեքի յուրաքանչյուր փոփոխությունը համապատասխան արտաքին աղբյուրների հետ, որոշելու համար, թե հիմնավորված է արդյոք տվյալ փոփոխությունը:

Ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները ներկայացվում են համաձայն իրական արժեքի հիերարխիայի: Այս հիերարխիան բաժանում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները երեք մակարդակների՝ հիմք ընդունելով դրանց իրական արժեքի չափման ժամանակ օգտագործված գործիքների նշանակալիությունը: Իրական արժեքի հիերարխիան ունի հետևյալ երեք մակարդակները՝

Մակարդակ 1 - նույն ակտիվների և պարտավորությունների գծով ակտիվ շուկաներում գնանշվող գները (չճշգրտված).

Մակարդակ 2- Մակարդակ 1-ում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներ, որոնք ակտիվի և պարտավորության համար դիտարկելի են ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) և թե՛ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող):

Մակարդակ 3 - ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

32.1 Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքներ

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը, որոնք ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չեն չափվել իրենց իրական արժեքով և ըստ մակարդակի վերլուծում է դրանք իրական արժեքի հիերարխիայում, թե իրական արժեքի չափումը որ դասում է դասակարգված:

Հազար ՀՀ դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	33,547,636	-	33,547,636	33,547,636
Պահանջներ ֆինանսական կազմեկեպությունների նկատմամբ	-	3,268,547	-	3,268,547	3,268,547
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	118,627,063	-	118,627,063	118,627,063
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	5,042,688	-	5,042,688	5,042,688
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	-	128,012,569	-	128,012,569	128,012,569
Փոխառություններ	-	13,260,387	-	13,260,387	13,260,387
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	2,695,156	-	2,695,156	2,652,531
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	370,176	-	370,176	370,176

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	26,012,823	-	26,012,823	26,012,823
Պահանջներ ֆինանսական կազմեկեպությունների նկատմամբ	-	1,245,854	-	1,245,854	1,245,854
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	110,181,548	-	110,181,548	110,181,548
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	22,255,512	-	22,255,512	22,255,512
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	-	103,611,025	-	103,611,025	103,611,025
Փոխառություններ	-	8,071,190	-	8,071,190	8,071,190
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	356,519	-	356,519	356,519

Պահանջներ և պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Մեկ ամիս մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների և պարտավորությունների համար, հաշվեկշռային արժեքը մոտավոր արտացոլում է իրական արժեքը, քանի որ այս ֆինանսական գործիքների մարման ժամկետները բավականին կարճ են: Մեկ ամսից ավելի մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը սահմանվում է ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի հաշվարկից ելնելով և զեղչվում է տարվա վերջի դրությամբ գործող համապատասխան տոկոսադրույքներով, որոնք հիմնականում համընկնում են գործող տոկոսադրույքներին:

Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

Փոփոխվող դրույքաչափերով գործիքների իրական արժեքը հավասար է նրանց հաշվեկշռային արժեքին: Այն միջոցների գնահատված իրական արժեքները, որոնք ունեն ֆիքսված տոկոսադրույք, սահմանվում են ելնելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի հաշվարկից, որոնք զեղչվում են նման պարտքային ռիսկ և մարման ժամկետ ունեցող գործիքների ընթացիկ տոկոսադրույքներով: Կիրառվելիք տոկոսադրույքները կախված են վարկառուի վարկային ռիսկից և տատանվում են 9% մինչև 24% տարեկան:

Արժեզրկված վարկերի իրական արժեքը հաշվարկվում է գրավի առարկայի վաճառքից ակնկալվող դրամական հոսքերի հիման վրա: Գրավի առարկայի արժեքը հիմնված է անկախ, մասնագիտական որակավորում ունեցող գույքի գնահատողի իրականացրած գնահատումների վրա:

Փոխառություններ

Ֆիքսված և չգնանշվող տոկոսադրույքներով փոխառությունների գնահատված իրական արժեքը սահմանվում է, ելնելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի հաշվարկից, որոնք զեղչվում են նմանատիպ մարման ժամկետ ունեցող նոր պարտքային գործիքների տոկոսադրույքներով:

32.2 Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ

Հազար ՀՀ դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Մակարդակ 1	**Մակարդակ 2**	**Մակարդակ 3**	**Ընդամենը**
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	**-**	**14,387,264**	**-**	**14,387,264**
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	**-**	**99,004**	**-**	**99,004**
Ընդամենը	**-**	**14,486,268**	**-**	**14,486,268**

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	-	8,535,931	-	8,535,931
Ընդամենը	-	8,535,931	-	8,535,931

Իրական արժեքի չափման մեթոդները և գնահատման մեխանիզմը չեն փոփոխվել նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի համեմատությամբ:

Չգնանշվող բաժնեմասային ներդրումներ

Բանկի ներդրումների իրական արժեքը չգնանշվող բաժնեմասային արժեթղթերում չի կարող արժանահավատորեն գնահատվել և հետևաբար դուրս է մնում այս բացահայտումից: Սեփական կապիտալի այս ներդրումների վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկատվության համար տես Ծան. 19-ը:

32.3 Ոչ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի հիերարխիա

Հազար ՀՀ դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Հիմնական միջոցներ				
Հող և շենքեր	-	-	**5,608,759**	**5,608,759**
Ընդամենը ոչ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	**5,608,759**	**5,608,759**
ԶՈՒՏ ԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ	**-**	**-**	**5,608,759**	**5,608,759**

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Հիմնական միջոցներ				
Հող և շենքեր	-	-	3,366,354	3,366,354
Ընդամենը ոչ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	3,366,354	3,366,354
ԶՈՒՏ ԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ	-	-	3,366,354	3,366,354

Իրական արժեքի չափումը Մակարդակ 3-ում

3-րդ մակարդակում դասակարգված Բանկի ոչ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գնահատման մեխանիզմների օգտագործումը հիմնված է այն ելակետային տվյալների վրա, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայի տվյալների վրա: Այս մակարդակում ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները սկզբից մինչև վերջ կարելի է համաձայնեցնել հետևյալ կերպ.

Հազար ՀՀ դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Հիմնական միջոցներ	Ընդամենը
ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ		
2016թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	**3,366,354**	**3,366,354**
Ֆինանսական արդյունքում ճանաչված արժեզրկումից զուտ վնաս	**(89,434)**	**(89,434)**
Հիմնական միջոցների վերագնահատման արդյունքում մաշվածության ճշտում	**(120,938)**	**(120,938)**
Այլ համապարփակ եկամուտում ճանաչված օգուտ	**1,096,106**	**1,096,106**
Ավելացում	**1,450,985**	**1,450,985**
Վաճառք	**(94,314)**	**(94,314)**
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**5,608,759**	**5,608,759**
ԶՈՒՏ ԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ	**5,608,759**	**5,608,759**

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Հիմնական միջոցներ	Ընդամենը
ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ		
2015թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	3,400,400	3,400,400
Ֆինանսական արդյունքում ճանաչված արժեզրկումից զուտ օգուտ	103,881	103,881
Հիմնական միջոցների վերագնահատման արդյունքում մաշվածության ճշտում	(233,719)	(233,719)
Այլ համապարփակ եկամուտում ճանաչված օգուտ	45,782	45,782
Ավելացում	50,010	50,010
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,366,354	3,366,354
ԶՈՒՏ ԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ	3,366,354	3,366,354

Բանկի հիմնական գույքային ակտիվների իրական արժեքը հաշվարկվում է գնահատումների հիման վրա՝ իրականացված անկախ, մասնագիտորեն որակավորված գույքի գնահատողների կողմից: Նշանակալի ելակետային տվյալները և ենթադրությունները մշակվում են համաձայն ղեկավարության հետ սերտ խորհրդակցության: Գնահատման գործընթացները և իրական արժեքի փոփոխությունները վերանայվում են տնօրենների խորհրդի և վերստուգիչ հանձնաժողովի կողմից յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին:

Գնահատումը իրականացվել է կիրառելով համեմատական մոտեցումը, որն արտացոլում է նմանատիպ գույքի վերջին շուկայական գործարքների գները և ներառում է վերոնշյալ հողին հատուկ գործոնների ճշգրտումներ, այդ թվում հողամասի չափը, գտնվելու վայրը, գրավադրումը և ներկայիս օգտագործումը և այլն:

33 Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Իր գործունեության ընթացքում Բանկը ֆինանսական գործիքների հետ իրականացնում է տարբեր գործառնություններ, որոնք կարող են ներկայացվել զուտ արժեքով, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվներն ու ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք հաշվանցված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ, կամ ենթակա են կատարման համաձայն հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ համանման պայմանագրերի, որը ներառում է նմանատիպ ֆինանսական գործիքները, անկախ այն բանից, դրանք հաշվանցվել են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետության մեջ թե ոչ:

Հազար ՀՀ դրամ				2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		
				Կապակցված գումարներ, որոնց գծով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցում չի իրականացվել		
	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների ամախառն գումար	Ճանաչված ֆինանսական պարտավորություններ ամախառն գումար՝ հաշվանցված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների զուտ գումար՝ ներկայացված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Ֆինանսական գործիքներ	Ստացված դրամական ապահովում	Զուտ
Ֆինանսական ակտիվներ						
Հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր (Ծանոթ. 16)	**2,002,157**	-	**2,002,157**	**2,002,157**	-	-

Հազար ՀՀ դրամ

					2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		
					Կապակցված գումարներ, որոնց գծով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցում չի իրականացվել		
	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորու-թյունների ամախառն գումար	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորութ-յունների ամախառն գումար՝ հաշվանցված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությու-նում	Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների զուտ գումար՝ ներկայացված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվութ-յունում	Ֆինանսական գործիքներ	Ստացված դրամական ապահովում	Զուտ
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Ռեպո համաձայնագրեր (Ծանոթ. 23)	4,002,028	-	4,002,028	4,136,760	-	134,732

34 Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետային վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն ըստ սպասվելիք մարման ժամկետների: Բանկի չզեղչված պայմանագրային պարտավորությունների մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 35.3-ում:

Հազար ՀՀ դրամ

	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ							
	Պահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	*Մինչև 12 ամիս, ենթա-հանրա-գումար*	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	*12 ամսից ավելի, ենթա-հանրա-գումար*	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	**33,547,636**	**-**	**-**	**33,547,636**	**-**	**-**	**-**	**33,547,636**
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	**1,145,320**	**40,950**	**-**	**1,186,270**	**1,032,067**	**1,050,210**	**2,082,277**	**3,268,547**
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	**99,004**	**-**	**-**	**99,004**	**-**	**-**	**-**	**99,004**
Վարկեր և փոխատվություններ հաճախորդներին	**18,813,969**	**17,949,658**	**27,732,206**	**64,495,833**	**45,502,662**	**8,628,568**	**54,131,230**	**118,627,063**
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	**3,213**	**363,099**	**1,367**	**367,679**	**10,060,199**	**3,972,076**	**14,032,275**	**14,399,954**
	53,609,142	**18,353,707**	**27,733,573**	**99,696,422**	**56,594,928**	**13,650,854**	**70,245,782**	**169,942,204**
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	**193,962**	**979,024**	**1,252,654**	**2,425,640**	**1,491,262**	**1,125,786**	**2,617,048**	**5,042,688**
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	**13,244,946**	**49,962,689**	**56,480,483**	**119,688,118**	**3,833,132**	**4,491,319**	**8,324,451**	**128,012,569**
Փոխառություններ	**256,949**	**-**	**10,145,994**	**10,402,943**	**2,857,444**	**-**	**2,857,444**	**13,260,387**
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	**-**	**8,820**	**-**	**8,820**	**2,643,711**	**-**	**2,643,711**	**2,652,531**
Այլ պարտավորություններ	**305,665**	**64,511**	**-**	**370,176**	**-**	**-**	**-**	**370,176**
	14,001,522	**51,015,044**	**67,879,131**	**132,895,697**	**10,825,549**	**5,617,105**	**16,442,654**	**149,338,351**
Զուտ Դիրք	**39,607,620**	**(32,661,337)**	**(40,145,558)**	**(33,199,275)**	**45,769,379**	**8,033,749**	**53,803,128**	**20,603,853**
Կուտակված ճեղքվածք	**39,607,620**	**6,946,283**	**(33,199,275)**		**12,570,104**	**20,603,853**		

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ							
	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	*Մինչև 12 ամիս, ենթա-համրա-գումար*	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	*12 ամսից ավելի, ենթա-համրա-գումար*	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	26,012,823	-	-	26,012,823	-	-	-	26,012,823
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	735,854	-	-	735,854	-	510,000	510,000	1,245,854
Վարկեր և փոխատվություններ հաճախորդներին	17,333,604	17,623,158	21,570,598	56,527,360	44,080,251	9,573,937	53,654,188	110,181,548
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	-	4,984	-	4,984	4,406,877	-	4,406,877	4,411,861
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	136,988	-	-	136,988	3,999,772	-	3,999,772	4,136,760
	44,219,269	17,628,142	21,570,598	83,418,009	52,486,900	10,083,937	62,570,837	145,988,846
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	368,574	12,974,322	5,264,701	18,607,597	2,635,713	1,012,202	3,647,915	22,255,512
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	12,103,737	46,552,905	44,344,798	103,001,440	360,788	248,797	609,585	103,611,025
Փոխառություններ	1,334	559,699	-	561,033	2,352,488	5,157,669	7,510,157	8,071,190
Այլ պարտավորություններ	87,639	268,880	-	356,519	-	-	-	356,519
	12,561,284	60,355,806	49,609,499	122,526,589	5,348,989	6,418,668	11,767,657	134,294,246
Զուտ Դիրք	31,657,985	(42,727,664)	(28,038,901)	(39,108,580)	47,137,911	3,665,269	50,803,180	11,694,600
Կուտակված ճեղքվածք	31,657,985	(11,069,679)	(39,108,580)		8,029,331	11,694,600		

35 Ռիսկի կառավարում

Բանկային գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանություն և այդ գործունեությունը ենթադրում է ռիսկերի որոշակի աստիճանի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում:

Ռիսկերի կառավարումը Բանկն իրականացնում է բացահայտման, գնահատման և մոնիթորինգի մշտական գործընթացների, ինչպես նաև ռիսկերի սահմանաչափերի հաստատման և ներքին վերահսկողության այլ միջոցառումների միջոցով: Ռիսկերի կառավարման գործընթացը էական նշանակություն ունի Բանկի շահութաբերության կայունության ապահովման գործում, և Բանկի յուրաքանչյուր աշխատակից պատասխանատվություն է կրում իր պարտականությունների հետ կապված ռիսկերի առաջացման համար: Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային, իրացվելիության ռիսկերի և շուկայական ռիսկի, որն իր հերթին բաժանվում է առևտրային և ոչ առևտրային գործառնությունների հետ կապված շուկայական ռիսկի: Բանկը նաև ենթարկվում է գործառնական ռիսկերի:

Ռիսկերի անկախ կառավարման գործընթացը չի ներառում գործարար ռիսկերը, ինչպիսիք են միջավայրի փոփոխությունները, տեխնոլոգիաների և տնտեսության փոփոխությունները: Դրանք կառավարվում են Բանկի կողմից ռազմավարական պլանավորման գործընթացում:

Բանկի Խորհուրդ
Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման ընդհանուր վերահսկողության, ռազմավարության հաստատման և ռիսկերի կառավարման սկզբունքների հաստատման համար:

Բանկի Վարչություն
Վարչությունը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման գործընթացների ներդրման և վերահսկման համար:

Ռիսկերի կառավարման տնօրինություն
Ռիսկերի կառավարման տնօրինությունը պատասխանատու է ռիսկերի գործընթացների իրականացման և կառավարման սկզբունքների վերահսկման, քաղաքականության և Բանկի ռիսկի սահմանաչափերի համար, ապահովում է ռիսկերի գնահատման և հաշվետվության համակարգում ամբողջական տեղեկատվության հավաքագրումը:

Բանկի Ֆինանսական տնօրինություն
Բանկի ֆինանսական տնօրինությունը պատասխանատու է Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման համար: Ֆինանսական տնօրինությունը պատասխանատվություն է կրում նաև Բանկի իրացվելիության ռիսկի և ֆինանսավորման ռիսկի համար:

Ներքին աուդիտ
Բանկի կողմից իրականացվող ռիսկի կառավարման գործընթացը յուրաքանչյուր տարի աուդիտի է ենթարկվում ներքին աուդիտի բաժնի կողմից, որը ստուգում է ինչպես ընթացակարգերի ամբողջականությունը, այնպես էլ Բանկի գործունեության համապատասխանությունը ընթացակարգերին: Ներքին աուդիտի բաժինը անցկացված ստուգումների արդյունքները քննարկում է ղեկավարության հետ և իր եզրակացություններն ու առաջարկները ներկայացնում է Աուդիտի կոմիտե:

Ռիսկի գնահատման և ռիսկերի ներկայացման համակարգեր
Բանկը նաև մոդելավորում է «վատագույն դեպքերը», որոնք տեղ կունենան հավանական թվացող դեպքերի առաջացման ժամանակ:

Ռիսկերի մոնիթորինգը և կառավարումը հիմնականում հիմնված է Բանկի կողմից սահմանված ռիսկերի սահմանաչափերի վրա: Այս սահմանաչափերը արտացոլում են Բանկի գործարար ռազմավարությունը և շուկայական պայմանները, որոնցում գործում է Բանկը, ինչպես նաև Բանկի համար ընդունելի ռիսկի մակարդակը, որը Բանկը պատրաստ է ընդունել, ընդ որում հատուկ ուշադրություն է դարձվում առանձին բնագավառների վրա: Բացի դրանից, Բանկը վերահսկում և գնահատում է իր ընդհանուր կարողությունը կրել ռիսկեր՝ կապված բոլոր տեսակի ռիսկերի և գործառնությունների համապարփակ դիրքերի հետ:

Ռիսկի նվազեցում
Բանկը ռիսկերի կառավարման շրջանակներում կիրառում է ածանցյալ և այլ գործիքներ դիրքերի կառավարման համար, որոնք առաջանում են տոկոսադրույքների, տարադրամների, բաժնետոմսերի արժեքի փոփոխության ռիսկի, վարկային ռիսկի ինչպես նաև ըստ նախատեսված գործարքների դիրքերի փոփոխությունների հետևանքով:

Ռիսկի չափազանց կենտրոնացումներից խուսափելու համար, Բանկի քաղաքականությունը և գործընթացները ներառում են հատուկ սկզբունքներ, ուղղված բազմաբնույթ պորտֆելի պահպանմանը: Իրականացվում է կառավարում ռիսկի սահմանված կենտրոնացումներով:

35.1 Պարտքային ռիսկ

Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի՝ կապված վարկառուի կողմից պարտավորության չկատարելու հետ, որը Բանկին կորուստներ կարող է պատճառել: Պարտքային ռիսկը Բանկի կարևորագույն ռիսկն է, այդ պատճառով էլ Բանկն այն առանձնակի ուշադրությամբ է վերահսկում: Պարտքային ռիսկը կապված է հիմնականում վարկային գործառնությունների հետ, որոնք հանգեցնում են վարկերի և փոխատվությունների տրամադրմանը և ներդրումային գործունեության հետ, որոնք Բանկի ակտիվների պորտֆելի մեջ ավելացնում են պարտքային արժեթղթեր և այլ պարտքային գործիքներ: Ռիսկն առկա է նաև արտահաշվեկշռային ֆինանսական գործիքներում, ինչպիսիք են վարկային պարտավորությունները: Պարտքային ռիսկի կառավարումը և վերահսկողությունը իրականացվում է Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից և հաշվետվությունները պարբերաբար ներկայացվում են Բանկի Խորհրդին և վարչությանը:

Բանկի ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը լավագույնս ներկայացնում է նրանց պարտքային ռիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը՝ առանց հաշվի առնելու պահվող գրավը կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցները:

35.1.1 Աշխարհագրական սեգմենտներ

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի՝ պարտքային ռիսկերի կենտրոնացումները հաշվեկշռային արժեքներով՝ դասակարգված ըստ աշխարհագրական սեգմենտների:

Հազար ՀՀ դրամ

	ՀՀ	ՏՀԶԿ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	**30,584,486**	**2,026,819**	**936,331**	**33,547,636**
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	**2,604,781**	**663,766**	**-**	**3,268,547**
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ		**99,004**		**99,004**
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	**111,176,546**	**-**	**7,450,517**	**118,627,063**
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	**14,295,129**	**104,825**	**-**	**14,399,954**
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**158,660,942**	**2,894,414**	**8,386,848**	**169,942,204**
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	140,512,614	2,645,366	2,830,866	145,988,846

Ակտիվները դասակարգվում են, հիմք ընդունելով այն երկիրը, որտեղ գործընկեր կողմը գրանցված է:

Արդյունաբերության ճյուղեր

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի՝ պարտքային ռիսկերի կենտրոնացումները հաշվեկշռային արժեքներով՝ դասակարգված ըստ տնտեսության ճյուղերի.

Հազար ՀՀ դրամ	Ֆինանսա-կան կազմակերպություն-ներ	Արդյունաբերություն	Գյուղատնտեսություն	Շինարարություն	Տրանսպորտ	Առևտուր	Սպասարկում	Սպառողական	Հիփոթեք	Այլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	33,547,636	-	-	-	-	-	-	-	-	-	33,547,636
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	3,268,547	-	-	-	-	-	-		-	-	3,268,547
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	99,004	-	-	-	-	-	-	-	-	-	99,004
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	9,392,922	678,384	5,162,814	3,411,431	23,225,437	8,329,690	46,671,389	12,069,140	9,685,856	118,627,063
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	14,399,954	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14,399,954
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**51,315,141**	**9,392,922**	**678,384**	**5,162,814**	**3,411,431**	**23,225,437**	**8,329,690**	**46,671,389**	**12,069,140**	**9,685,856**	**169,942,204**
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	35,807,298	9,237,151	663,061	4,457,434	3,731,279	22,654,209	7,820,458	40,245,005	13,810,060	7,562,891	145,988,846

35.1.2 Ռիսկի սահմանաչափերի վերահսկողություն և զսպողական քաղաքականություն

Բանկը կարգավորում է պարտքային ռիսկի մակարդակները՝ մեկ փոխառուի կամ փոխառուների խմբի, ինչպես նաև վարկավորման ճյուղային կամ աշխարհագրական սեգմենտների գծով ընդունելի ռիսկի գումարների սահմանաչափեր սահմանելով:

Նման ռիսկերը պարբերաբար վերահսկվում են և դրանց կառավարումը ենթակա է վերանայման տարեկան կամ ավելի հաճախակի կտրվածքով: Ըստ ապրանքների, արդյունաբերության ճյուղերի և երկրների պարտքային ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են եռամսյակային կտրվածքով Բանկի Խորհրդի կողմից:

Մեկ վարկառուի գծով պարտքային ռիսկի չափը, ներառյալ բանկերը և ֆինանսական կազմակերպությունները, ավելի սահմանափակված է Բանկի Խորհրդի կողմից սահմանված լրացուցիչ սահմանաչափերով հաշվեկշռային և հետհաշվեկշռային ռիսկերի համար, ինչպես նաև օրական սահմանաչափերով կապված առևտրային գործարքների հետ, ինչպիսիք են արտարժութային ֆորվարդի պայմանագրերը: Ընթացիկ ռիսկերի ենթարկվելու սահմանաչափերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

Պարտքային ռիսկը նաև կառավարվում է վարկառուների և պոտենցիալ վարկառուների՝ մայր գումարի և տոկոսների վճարման կարողությունը պարբերաբար վերլուծելով և անհրաժեշտության դեպքում վարկի տրամադրման սահմանաչափերը փոխելով:

Ստորև ներկայացված են հատուկ հսկողության և զսպողական մի քանի այլ միջոցներ:

Գրավ

Բանկը կիրառում է բազմաթիվ միջոցներ պարտքային ռիսկը զսպելու համար: Համընդհանուր գործելակերպ է հանդիսանում և հիմնական միջոցներից մեկն է համարվում տրամադրված դրամական միջոցների դիմաց գրավ վերցնելը: Բանկը կանոններ է սահմանում գրավի հատուկ տեսակների ընդունելի լինելու կամ ռիսկերի զսպման վերաբերյալ: Վարկերի և փոխատվությունների համար գրավի հիմնական տեսակներն են.

- Հիպոթեքային պայմանագրերով գրավադրվող անշարժ գույքը,
- Ֆիզիկական անձանց շարժական գույք,
- Կազմակերպությունների գործառնական ակտիվները՝ շենքերը, այլ հիմնական միջոցները, պաշարները,
- Ֆինանսական գործիքները՝ պարտքային և բաժնային արժեղթղթերը:

Կորպորատիվ կազմակերպությունների երկարաժամկետ ֆինանսավորումը և վարկավորումը հիմնականում ապահովվում են, ֆիզիկական անձանց գծով վերաձևակերպվող վարկային գծերը հիմնականում չեն ապահովվում: Ի լրումն, պարտքային կորուստը նվազագույնի հասցնելու համար Բանկը վարկառուից լրացուցիչ երաշխիքներ է պահանջում, հենց որ համապատասխան անհատական վարկերի և փոխատվությունների արժեզրկման հատկանիշներ են նկատվում:

Վարկեր և փոխատվություններից տարբեր ֆինանսական ակտիվներ ապահովող գրավները որոշվում են ֆինանսական գործիքի բնույթով: Պարտատոմսերը և այլ պարտքային արժեթղթերը հիմնականում չեն ապահովվում:

Վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ ապահովվածության.

Հազար ՀՀ դրամ	**2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ**	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Անշարժ գույք	**72,885,020**	71,796,633
Շարժական գույք	**1,482,968**	1,482,968
Շրջանառության մեջ գտնվող ապրանքներ	**277,432**	277,432
Երաշխավորություններ	**6,313,192**	6,313,192
Դրամական միջոցներ	**3,514,323**	3,514,323
Կենցաղային տեխնիկա	**14,083,535**	14,083,535
Առանց ապահովածության	**26,014,383**	17,286,660
Ընդամենը վարկեր և փոխատվություններ (համախառն)	**124,570,853**	114,754,743

Վերը նշված աղյուսակում ներկայացված արժեքները վարկերի հաշվեկշռային արժեքներն են, և պարտադիր չէ ներկայացնեն գրավների իրական արժեքը: Գրավների շուկայական արժեքների գնահատումները հիմնված են գրավի գնահատման վրա ըստ տրամադրված վարկերի ամսաթվի: Հիմնականում դրանք չեն թարմացվում մինչև վարկերը չգնահատվեն, որպես անհատապես արժեզրկված:

Պարտքային ռիսկ պարունակող պայմանական պարտավորություններ

Այս գործիքների հիմնական նպատակը անհրաժեշտության դեպքում հաճախորդներին միջոցներ տրամադրելն է: Երաշխիքները և ակրեդիտիվները ենթակա են նույն վարկային ռիսկին, ինչ վարկերը: Ապրանքային և թղթային ակրեդիտիվները՝ Բանկի գրավոր հավաստումներն են հաճախորդների անունից, որոնք թույլ են տալիս երրորդ անձանց գումարներ ստանալ բանկից հատուկ պայմանների կատարման դեպքում, ապահովված են դրանց հետ կապված ապրանքների առաքմամբ և հետևաբար դրանք ավելի ապահով են, քան ուղղակի տրամադրվող վարկերը:

Վարկի տրամադրման պայմանական պարտավորություններն իրենցից ներկայացնում են վարկային գծերի չօգտագործած մասերը:

Այս դեպքում, հնարավոր կորուստների գումարը, որ Բանկը կարող է կրել, հավասար է չօգտագործված վարկային գծերի գումարին:

Սակայն հնարավոր վնասի իրական գումարն ավելի փոքր է, քան չօգտագործված վարկային գծերի ընդհանուր գումարը, քանի որ վարկային պարտավորությունները տրամադրվում են վարկառուների կողմից վարկերի տրամադրման որոշակի ստանդարտների պահպանման դեպքում: Բանկը հետևում է պարտավորությունների մարման ժամկետներին, քանի որ երկարաժամկետ պարտավորությունները պարունակում են ավելի բարձր վարկային ռիսկ, քան կարճաժամկետ պարտավորությունները:

35.1.3 Արժեզրկում և պահուստավորման քաղաքականություն

Վարկերի արժեզրկման գնահատման հիմնական հատկանիշներն են մայր գումարի կամ տոկոսների վճարումների ուշացումները, վարկառուների դրամական հոսքերի հետ կապված դժվարությունները, վարկային ռեյտինգների նվազումները, պայմանագրերի նախնական պայմանների խախտումները: Բանկը արժեզրկման գնահատումը կատարում է անհատապես և խմբային եղանակով:

Արժեզրկման անհատական գնահատում

Բանկը որոշում է յուրաքանչյուր անհատապես նշանակալի վարկի կամ փոխատվության համապատասխան պահուստի չափը անհատական հիմքով: Պահուստի գումարի որոշման ժամանակ հաշվի առնվող գործոններից են վարկառուի բիզնես ծրագրի վստահելիությունը, ֆինանսական դժվարությունները հաղթահարելու կարողությունը, ծրագրված հասույթները և սպասվող շահաբաժինների վճարումները անվճարունակության դեպքում, այլ ֆինանսական օգնության հնարավորությունը, գրավի իրացվելի արժեքը, սպասվող դրամական հոսքերի ժամկետները: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե չկանխատեսված հանգամանքները չեն պահանջում հատուկ ուշադրություն:

Արժեզրկման խմբային գնահատում

Խմբային գնահատումը կատարվում է ոչ նշանակալի վարկերի գծով (ներառյալ կրեդիտ քարտերը, հիպոթեքները և չապահովված սպառողական վարկերը), ինչպես նաև անհատապես նշանակալի վարկերի և փոխատվությունների գծով, որոնց համար դեռ չկան արժեզրկման ակնհայտ հատկանիշներ: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսվա դրությամբ՝ դասակարգված յուրաքանչյուր խմբի համար առանձին:

Խմբային գնահատումը հաշվի է առնում այն արժեզրկման գումարը, որը հնարավոր է առաջանա պորտֆելում, նույնիսկ եթե անհատական գնահատման մեջ արժեզրկման օբյեկտիվ վկայություն չկա: Արժեզրկման կորուստները գնահատվում են հաշվի առնելով հետևյալ տեղեկատվությունը՝ պորտֆելում կորուստների պատմությունը, ընթացիկ տնտեսական իրավիճակը, կորուստն առաջանալու և անհատապես բացահայտվելու մոտավոր ժամկետը, արժեզրկման դեպքում սպասվող վճարումները:

Ֆինանսական երաշխիքների և ակրեդիտիվների արժեզրկման գնահատումը և պահուստավորումն իրականացվում է նույն կերպ՝ ինչ վարկերինը:

Չարժեզրկված, ոչ ժամկետանց վարկեր և փոխատվություններ

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է չարժեզրկված և ոչ ժամկետանց վարկերի որակը՝ հիմնված կորուստների պատմության վրա:

Հազար ՀՀ դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ		
Արդյունաբերություն	1%	1%
Գյուղատնտեսություն	1%	1%
Շինարարություն	1%	1%
Տրանսպորտ	1%	1%
Առևտուր	1%	1%
Սպասարկում	1%	1%
Սպառողական	2.13%	1.5%
Հիփոթեքային	1%	1%

Պարտքային ռիսկ պարունակող այլ ֆինանսական ակտիվների գծով 2016 և 2015թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը կորուստներ չի ունեցել:

Ժամկետանց, բայց չարժեզրկված վարկեր

Ժամկետանց են համարվում այն վարկերը և փոխատվությունները, որոնց գծով առկա են մի քանի օրյա չվճարումներ: Ժամկետանց վարկերի հիմնական մասն արժեզրկված չեն:

Ժամկետանց, բայց չարժեզրկված վարկերի ժամկետանց օրերի վերլուծությունն ըստ դասերի ներկայացվում է հետևյալ աղյուսակում.

Հազար ՀՀ դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Մինչև 30 օր	31 –ից 60 օր	61 –ից 90 օր	91 օրից ավել	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ					
Արդյունաբերություն	529,141	17,314	149,489	3,548,039	4,243,983
Գյուղատնտեսություն	6,491	-	118,658	217,435	342,584
Շինարարություն	-	131,428	-	648,750	780,178
Տրանսպորտ և կապ	23,860	-	-	235437	259,297
Առևտուր	922,821	880,014	390,715	4,706,992	6,900,542
Սպասարկում	44,982	12,798	40,711	1,165,841	1,264,332
Սպառողական	849,411	431,530	242,150	2,080,445	3,603,536
Հիփոթեքային	358,755	97,229	16,322	779,840	1,252,146
Այլ	5,294	-	-	2,723,537	2,728,831
Ընդամենը	**2,740,755**	**1,570,313**	**958,045**	**16,106,316**	**21,375,429**

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Մինչև 30 օր	31 –ից 60 օր	61 –ից 90 օր	91 օրից ավել	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ					
Արդյունաբերություն	65,076	4,071	-	633,708	702,855
Գյուղատնտեսություն	4,497	-	-	52,808	57,305
Շինարարություն	5,661	-	-	60,322	65,983
Տրանսպորտ և կապ	25,451	9,178	20,840		55,469
Առևտուր	159,746	140,002	140,264	1,393,896	1,833,908
Սպասարկում	58,628	6,906	21,791	264,183	351,508
Սպառողական	717,100	303,368	244,112	1,735,896	3,000,476
Հիփոթեքային	196,509	128,105	59,053	617,449	1,001,116
Այլ	3,532	-	-	14,368	17,900
Ընդամենը	1,236,200	591,630	486,060	4,772,630	7,086,520

35.2 Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերը կամ իրական արժեքը կտատանվի այնպիսի շուկայական փոփոխականների պատճառով, ինչպիսիք են տոկոսադրույքները և արտարժույթի փոխարժեքները: Բանկը տարանջատում է շուկայական ռիսկերը առևտրային և ոչ առևտրային պորտֆելների: Ոչ առևտրային պորտֆելը կառավարվում և վերահսկվում է զգայունության վերլուծությունների օգնությամբ: Արտարժույթների կենտրոնացումներից բացի, Բանկը չունի շուկայական ռիսկի զգալի այլ կենտրոնացումներ:

35.2.1 Շուկայական ռիսկ – Ոչ առևտրային

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ծագում է այն հավանականությունից, որ տոկոսադրույքների փոփոխություններն ուղղակիորեն կազդեն Բանկի ֆինանսական գործիքների հետ կապված դրամական միջոցների հոսքի և նրանց իրական արժեքի վրա: Բանկի Խորհուրդը սահմանել է որոշված ժամկետների համար տոկոսադրույքների ճեղքվածքների չափ: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս Բանկի ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զգայունությունը տոկոսադրույքների հնարավոր փոփոխությունների նկատմամբ՝ այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով:

Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զգայունությունը տոկոսադրույքներում ենթադրվող փոփոխությունների ազդեցությունն է մեկ տարվա զուտ տոկոսային եկամուտի վրա՝ 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվեկշռում հաշվառվող տատանվող տոկոսադրույքով ոչ առևտրային ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով: Կապիտալի զգայունությունը հաշվարկվում է վերագնահատելով վաճառքի համար մատչելի հաստատուն տոկոսադրյուքով ակտիվները 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ հիմք ընդունելով տոկոսադրույքների ենթադրվող փոփոխությունները:

Կապիտալի զգայունությունը վերլուծվում է ըստ ակտիվի իրացման ժամկետների: Կապտիալ ընդհանուր զգայունությունը հիմնված է այն ենթադրության վրա, որ եկամտաբերության կորում կան զուգահեռ փոփոխություններ, մինչդեռ ըստ ժամկետների վերլուծությունը ցույց է տալիս զգայունությունը ոչ զուգահեռ փոփոխությունների նկատմամբ:

Հազար ՀՀ դրամ — 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

		Կապտիալի զգայունություն					
Արտարժույթ	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսադրույքներում	Զուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն	Մինչև 6 ամիս	6 ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
ՀՀ դրամ	+1	-	-	-	179,801	162,253	342,054
ԱՄՆ դոլար	+1	(24,197)	-	-	-	-	(24,197)
ՀՀ դրամ	(1)	-	-	-	(185,243)	(175,682)	(360,925)
ԱՄՆ դոլար	(1)	24,197	-	-	-	-	24,197

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ						
		Կապիտալի զգայունություն					
Արտարժույթ	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսադրույքներում	Զուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն	Մինչև 6 ամիս	6 ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
ՀՀ դրամ	+1	-	-	-	152,505	-	152,505
ԱՄՆ դոլար	+1	(37,239)	-	-	73,113	-	35,874
ՀՀ դրամ	(1)	-	-	-	(146,126)	-	(146,126)
ԱՄՆ դոլար	(1)	37,239	-	-	(69,744)	-	(32,505)

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտարժույթի փոխարժեքեներում փոփոխությունների հետևանքով: Տնօրենների Խորհուրդը սահմանել է սահմանաչափեր արտարժութային դիրքերի համար: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս այն արտարժույթները, որոնք կարող են ազդել 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների և դրանց կանխատեսված դրամական հոսքերի վրա: Վերլուծությունը հաշվարկում է արտարժույթի ՀՀ դրամի նկատմամբ հնարավոր տատանումների ազդեցությունը, այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով, ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության վրա (կապված արտարժույթի նկատմամբ զգայուն ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխմամբ): Աղյուսակում հանդիպող բացասական արժեքը արտացոլում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում կամ կապիտալում պոտենցիալ զուտ նվազում, մինչդեռ դրական արժեքը ցույց է տալիս պոտենցիալ զուտ աճ:

Հազար ՀՀ դրամ	**2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ**		2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
Արտարժույթ	**Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս**	**Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը**	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը
ԱՄՆ դոլար	**+5**	**(168,715)**	+5	(164,207)
Եվրո	**+5**	**(4,394)**	+5	(603)
ԱՄՆ դոլար	**(5)**	**168,715**	(5)	164,207
Եվրո	**(5)**	**4,394**	(5)	603

Բանկի արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ունի հետևյալ տեսքը.

Հազար ՀՀ դրամ

	ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ	Ոչ փոխարկելի արժույթ	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	**16,643,379**	**16,334,846**	**569,411**	**33,547,636**
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	**2,512,358**	**756,189**		**3,268,547**
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	**55,253,407**	**60,950,279**	**2,423,377**	**118,627,063**
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	**12,029,919**	**2,370,035**	**-**	**14,399,954**
	86,439,063	**80,411,349**	**2,992,788**	**169,843,200**
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	**2,348,609**	**2,691,932**	**2,147**	**5,042,688**
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	**58,243,087**	**68,339,138**	**1,430,344**	**128,012,569**
Փոխառություններ	**3,032,333**	**10,228,054**		**13,260,387**
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	**187,419**	**2,465,112**	**-**	**2,652,531**
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	**243,300**	**120,280**	**6,596**	**370,176**
	64,054,748	**83,844,516**	**1,439,087**	**149,338,351**
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական գործիքների ազդեցությունը	**-**	**1,693,790**	**(1,594,786)**	**99,004**
Զուտ դիրք 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**22,384,315**	**(1,739,377)**	**(41,085)**	**20,603,853**
Վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ 2016թ. դեկտեմբերի 31-ին	**4,411,339**	**1,581,734**	**-**	**5,993,073**
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	68,012,770	77,181,253	794,823	145,988,846
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	53,026,458	80,433,407	834,381	134,294,246
Զուտ դիրք 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	14,986,312	(3,252,154)	(39,558)	11,694,600
Վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ 2015թ. դեկտեմբերի 31-ին	3,899,778	1,181,083	-	5,080,861

Ազատ փոխարկելի արտարժույթը հիմնականում ներկայացնում է ԱՄՆ դոլարը, բայց ներառում է նաև ՏՀԶԿ-ի երկրների արժույթները: Ոչ փոխարկելի գումարները վերաբերվում են ԱՊՀ երկրների արժույթներին, բացառությամբ Հայաստանի Հանրապետությանը:

35.3 Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը կապված է Բանկի ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողությամբէ նորմալ և սթրեսային իրավիճակներում: Այս ռիսկի զսպման նպատակով Բանկը ներգրավում է լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ, ի լրումն իր հիմնական ավանդային բազայի, կառավարում է ակտիվները հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը և վերլուծում է ապագա դրամական հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով: Սա ներառում է նաև սպասվելիք դրամական հոսքերի գնահատումները և բարձր իրացվելի ապահովվածության հասանելիությունը, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորում ստանալու նպատակով:

Բանկը պահում է բարձր իրացվելի և ապակենտրոնացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխիկացվել դրամական հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում: Բանկն ունի նաև ապահով վարկային գծեր, որ նա կարող է օգտագործել

իրացվելիության կարիքները բավարարելու համար: Բացի այդ Բանկը ՀՀ կենտրոնական բանկում պահում է իր որոշ դրամով պարտավորությունների 2%-ի և որոշ արտարժույթով պարտավորությունների 20%-ի չափով պահուստավորման գումար (տես ծանոթագրություն 15-ը): Իրացվելիության դիրքը գնահատվում և կառավարվում է տարբեր սցենարների դեպքում, հաշվի առնելով սթրես գործոնները կապված շուկայի հետ ընդհանրապես և Բանկի հետ մասնավորապես:

Բանկի իրացվելիության կառավարումը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար ըստ ժամկետների, ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ պլանի առկայությունը և վերահսկել հաշվեկշռային իրացվելիության նորմատիվները կանոնակարգային պահանջներին համապատասխան: Բանկը հաշվարկում է իրացվելիության ցուցանիշները ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջներին համապատասխան:

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ցուցանիշները հետևյալն են.

	Աուդիտ չարված	
	2016, %	2015, %
Ն21- Ընդհանուր իրացվելիություն (Բարձր իրացվելի ակտիվներ/ Ընդհանուր ակտիվներ)	**29.09**	21.53
Ն22- Ընթացիկ իրացվելիություն (Բարձր իրացվելի ակտիվներ/ցպահանջ պարտավորություններ)	**372.09**	272.06

Ստորև ներկայացվում է 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի չզեղչված ֆինանսական պարտավորությունների բաշխումը՝ հաշվեկշռի ամսաթվից մինչև պայմանագրերում նշված մարմանը մնացած ժամկետների համաձայն: Տես ծանոթագրություն 32-ը այս պարտավորությունների մարման սպասվելիք ժամկետների համար: Ցպահանջ վճարումները դասակարգված են այն ենթադրությամբ, որ վճարումը կպահանջվի անմիջապես: Սակայն Բանկի ղեկավարությունը կարծում է, որ շատ հաճախորդներ անմիջապես վճարում չեն պահանջի, և աղյուսակը չի արտացոլում սպասվող դրամական հոսքերը Բանկի կողմից ավանդների պահպանման պատմությամբ:

Հազար ՀՀ դրամ	2016թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ					
	Ցպահանջ կամ մեկ ամսից քիչ	**1 – 3 ամիս**	**3 – 12 ամիս**	**1-5 տարի**	**5 տարուց ավելի**	**Ընդամենը**
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	**195,491**	**995,118**	**1,347,032**	**2,087,767**	**1,688,679**	**6,314,087**
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	**13,353,809**	**50,783,993**	**60,735,862**	**5,749,698**	**4,940,451**	**135,563,813**
Փոխառություններ	**387,147**	**347,194**	**11,339,475**	**4,229,017**	**-**	**16,302,833**
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	**18,292**	**57,598**	**167,673**	**2,883,451**	**-**	**3,127,014**
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	**87,639**	**64,511**	**-**	**-**	**-**	**152,150**
Ընդամենը չզեղչված ֆինանսական պարտավորություններ	**14,042,378**	**52,248,414**	**73,590,042**	**14,949,933**	**6,629,130**	**161,459,897**

Հազար ՀՀ դրամ	2016թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ					
	Ցպահանջ կամ մեկ ամսից քիչ	**1 – 3 ամիս**	**3 – 12 ամիս**	**1-5 տարի**	**5 տարուց ավելի**	**Ընդամենը**
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ						
Արտարժույթի սվոպ պայմանագրեր						
Ներհոսք	**1,693,790**	**-**	**-**	**-**	**-**	**1,693,790**
Արտահոսք	**(1,594,786)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**(1,594,786)**
Վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	**268,019**	**844,599**	**1,625,022**	**3,255,433**	**-**	**5,993,073**

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ					
	Ցպահանջ կամ մեկ ամսից քիչ	1 – 3 ամիս	3 – 12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	371,538	13,187,599	5,661,357	3,689,998	1,518,303	24,428,795
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	12,203,220	47,887,058	47,685,844	541,182	273,677	108,590,981
Փոխառություններ	75,420	197,563	679,121	3,763,981	5,776,589	10,492,674
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	87,639	268,880	-	-	-	356,519
Ընդամենը չզեղչված ֆինանսական պարտավորություններ	12,737,817	61,541,100	54,026,322	7,995,161	7,568,569	143,868,969
Վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	400,342	451,204	1,885,538	2,343,777	-	5,080,861

Բանկի մոտ առկա է էական բացասական կուտակային իրացվելիության ճեղքվածք մինչև մեկ տարվա կտրվածքով: Տես ծանոթագրություն 34-ը: Դա այն բանի հետևանք է, որ 2016թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի հիմնական ֆինանսավորման աղբյուր են հանդիսանում մինչև մեկ տարվա մարման ժամկետ ունեցող ավանդները: Բանկի ղեկավարությունը կարծում է, որ չնայած մինչև մեկ տարվա մարման ժամկետ ունեցող ավանդները էական կշիռ են կազմում, վերջին տարիներին ձևավորված փորձը ցույց է տալիս, որ նշված ավանդները հանդիսանում են կայուն և երկարատև ֆինանսավորման աղբյուր:

36 Կապիտալի համարժեքություն

Բանկը պահպանում է ակտիվ կառավարվող կապիտալի կառուցվածք բանկային գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը ծածկելու համար: Բանկի կապիտալի համարժեքությունն այլ միջոցների հետ մեկտեղ վերահսկվում է նաև օգտագործելով Բանկային Վերահսկողություն Բազելյան Հանձնաժողովի, ինչպես նաև ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հաստատված կանոնները և նորմատիվները:

Բանկի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են համոզվել, որ Բանկի կապիտալը համապատասխանում է հաստատված պահանջներին, և որ Բանկը պահպանում է ամուր վարկային վարկանիշ և առողջ կապիտալի ցուցանիշներ՝ իր գործունեությունը ամրապնդելու և բաժնետերերի շահույթը առավելագույնի հասցնելու համար:

Բանկը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և իրականացնում համապատասխան ճշգրտումները տնտեսական պայմանների և իր գործունեության ռիսկերի փոփոխությանը համապատասխան: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու կամ փոփոխելու համար Բանկը կարող է փոփոխել բաժնետերերին վճարվող շահաբաժինների գումարը, կապիտալը վերադարձնել բաժնետերերին կամ բաժնետոմսեր թողարկել: Նախորդ տարիների համեմատ նպատակներում, քաղաքականությունում և գործընթացներում փոփոխություններ չեն եղել:

ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը սահմանվում է 12%:

Ընդհանուր կապիտալը կազմված է հիմնական կապիտալից, որը ներառում է բաժնետիրական կապիտալը, չբաշխված շահույթը, այդ թվում ընթացիկ տարվա շահույթը, գլխավոր պահուստը: Ընդհանուր կապիտալը հաշվարկվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի և ՀՀ հաշվապահական ստանդարտների պահանջներին համապատասխան: Կապիտալի մեկ այլ բաղադրիչ է լրացուցիչ կապիտալը, որը ընդգրկում է վերագնահատման պահուստները և ստորադաս փոխառությունը:

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ըստ ռիսկերի կշիռների՝ դասակարգված համաձայն վարկային, շուկայական և գործառնական ռիսկերի գնահատման:

2016 և 2015թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ընդհանուր կապիտալի, ռիսկով կշռված ակտիվների և կապիտալի համարժեքության նորմատիվի չափերը՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջների, ներկայացված է ստորև.

	Աուդիտ չարված	
Հազար ՀՀ դրամ	**2016**	2015
Հիմնական կապիտալ	**26,770,726**	14,507,633
Լրացուցիչ կապիտալ	**257,739**	3,490,367
Ընդամենը՝ ընդհանուր կապիտալ	**27,028,465**	17,998,000
Ռիսկով կշռված ակտիվներ	**155,514,758**	148,375,927
Կապիտալի համարժեքության նորմատիվ	**17.38%**	12.13%

Ժամանակաշրջանի ընթացքում Բանկը հիմնականում պահպանել է կապիտալի համարժեքության նկատմամբ պահանջները:

Նպատակ ունենալով խթանել բանկային համակարգի գործունեության արդյունավետության բարձրացմանը, բանկային համակարգի կայունության ու տնտեսական տարբեր իրավիճակներում շոկերին դիմակայելու ունակության ամրապնդմանը, ինչպես նաև նպաստել բանկային համակարգի կողմից առավել արդյունավետ և մատչելի բանկային ծառայությունների մատուցմանը, Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհուրդը 2015թ. որոշում է կայացրել 2017 թվականի հունվարի 1-ի դրությամբ և դրանից հետո բանկերի համար ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափը սահմանել 30,000,000 հազար Հայաստանի Հանրապետության դրամ:

Հաշվի առնելով Բանկի վարկային պորտֆելի արժեզրկման բացասական տենդենցը՝ կարող է վտանգվել Բանկի տարեկան շահույթի սահմանային մեծության ապահովումը, հետևաբար նաև Բանկի ընդհանուր կապիտալի մեծության ապահովումը, որը գտնվում է սահմանային մակարդակի վրա:

37 Վերլուծություն ըստ սեգմենտների

Բանկի գործառնությունները բավականին ինտեգրացված են և կազմում են մեկ գործարար սեգմենտ ըստ ՖՀՄՍ 8 *«Գործառնական սեգմենտներ»* ստանդարտի պահանջների:

Արտաքին հաճախորդներից ստացվող եկամտի մեծ մասը վերաբերում է Հայաստանի Հանրապետության ռեզիդենտներին: Բանկը չունի առանձին հաճախորդ, որից ստանում է իր հասույթի 10%-ը կամ ավելին:

Բանկի ոչ ընթացիկ ակտիվները հիմնականում գտնվում են Հայաստանի Հանրապետությունում: